

ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปราม
สำนักงานสรรพสามิตพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปราม
สำนักงานสรรพสามิตพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE IMPACT OF THE POLICY ON PREVENTING AND SUPPRESSING HARASSMENT,
VIOLENCE, AND ACTIONS TO DISAPPEARANCES ON THE OPERATIONS
OF THE SUPPRESSION DIVISION OF THE PHAYAO
AREA EXCISE OFFICE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Public Administration Degree
in Public Policy
May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้

บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปราม

สำนักงานสรรพสามิตพะเยา

ของ วิภา ปัญญามูล

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชศรี เกียรติบุตร)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรา พงษ์นิล)

- เรื่อง:** ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
 บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปราม
 สำนักงานสรรพสามิตพะเยา
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** วิภา ปัญญามูล, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ), มหาวิทยาลัย
 พะเยา, 2566
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ
- คำสำคัญ:** นโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา และ 2) วิเคราะห์แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่พะเยา จำนวน 9 คน ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา จากการศึกษา พบว่า 1) ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาทำให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ 2) แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา คือ ด้านบุคลากร ควรเพิ่มสายตรวจในการปฏิบัติงาน ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดการอบรมทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ด้านงบประมาณ ควรเพิ่มงบประมาณในการปฏิบัติงานนอกพื้นที่ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ควรแจ้งอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้กับผู้บริหารทราบ เพื่อให้ผู้บริหารจะได้จัดสรรเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินงานในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น

Title: THE IMPACT OF THE POLICY ON PREVENTING AND SUPPRESSING HARASSMENT, VIOLENCE, AND ACTIONS TO DISAPPEARANCES ON THE OPERATIONS OF THE SUPPRESSION DIVISION OF THE PHAYAO AREA EXCISE OFFICE

Author: Wipa Panyamoon, Independent Study: M.P.A. (Public Policy), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. Numtip Smerchuar

Keywords: The Policy on Preventing and Suppressing Harassment, Violence

ABSTRACT

This study aims to 1) investigate the Impact of the Policy on Preventing and Suppressing Harassment, Violence, and Actions to Disappearances on the Operations of the Suppression Division of the Phayao Area Excise Office, and 2) analyze the development strategies for policies on Preventing and Suppressing Harassment, Violence, and Actions to Disappearances on the Operations of the Suppression Division of the Phayao Area Excise Office. It is a qualitative research study. Key informants include 9 officers from the Provincial Office of Public Prosecution in Phayao. A purposive sampling method was used, and the tools utilized include semi-structured interviews and content analysis. From the study, it was found that 1) The Impact of the Policy on Preventing and Suppressing Harassment, Violence, and Actions to Disappearances on the Operations of the Suppression Division of the Phayao Area Excise Office. These challenges include personnel issues, budget constraints, and inadequate material, equipment, and tools. 2) Development strategies for policy on Preventing and Suppressing Harassment, Violence, and Actions to Disappearances on the Operations of the Suppression Division of the Phayao Area Excise Office are as follows: Personnel aspect: It is recommended to increase the number of investigators and provide regular training on work procedures. Additionally, training on technology skills should be provided to enhance efficiency and effectiveness in work. Budget aspect: It is suggested to increase the budget for operations outside the area. Material, equipment, and tool aspect: Challenges in work operations should be communicated to management to allocate budget resources effectively in terms of personnel, budget, and material, equipment, and tools. This will enhance overall work efficiency.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย สาธารณะ ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้นักวิจัย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เพื่อร่วมงานทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาแด่ บุปผารีย์ บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้า เป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราប់เท่าทุกวันนี้

วิภา ปัญญามูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา.....	6
ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ต่อผู้ปฏิบัติงานสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา.....	44
ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคล สูญหาย ต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา	48
แนวทางการพัฒนาโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้ บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา	53
บทที่ 5 บทสรุป.....	56
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก สารสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการ กระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ประกอบไปด้วย 5 หมวด 1 บทเฉพาะกาล รวม 43 มาตรา.....	67
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์.....	72
ประวัติผู้วิจัย	76

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงโครงสร้างของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา.....	9
ภาพ 2 แสดงตัวแบบยึดหลักเหตุผล.....	27
ภาพ 3 แสดงตัวแบบด้านการจัดการ	28
ภาพ 4 แสดงตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร	29
ภาพ 5 แสดงตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ	30
ภาพ 6 แสดงตัวแบบทางการเมือง.....	31
ภาพ 7 แสดงตัวแบบเชิงบูรณาการ	32
ภาพ 8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญญาตให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 เป็นกฎหมายที่ผลักดันมายาวนานที่สุดฉบับหนึ่ง ทั้งจากภาคประชาชน ภาคการเมือง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายในหลายๆ กรณี การทรมาน (torture) และการกระทำให้นุญญาตให้บุคคลสูญหาย (enforced disappearance) โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดในมุมมองของสิทธิมนุษยชน บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะไม่ถูกทรมานและไม่ถูกบังคับให้สูญหาย สิทธิดังกล่าวถือเป็นสิทธิที่ไม่อาจถูกพักใช้ได้ (non derogable rights) ของมนุษย์ทุกคน หมายถึง ไม่ว่าในสภาวะสงคราม สภาวะความไม่สงบ หรือความไม่มั่นคงใด ๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อกระทำทรมานหรือทำการบังคับบุคคลให้สูญหาย (ปกป้อง ครีสนิท, 2566) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญญาตให้สูญหาย พ.ศ. 2565 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นมา โดยมีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการกระทำทรมานและการกระทำให้นุญญาตให้สูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันปราบปรามและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าว รวมถึงขจัดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และสร้างหลักประกันความเป็นธรรมแก่ประชาชนนั้น เนื่องจากการปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความละเอียดซับซ้อน และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรง กรมสรรพสามิตในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตและมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมตัวจึงได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นุญญาตให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด่วนที่สุด ที่ ยธ 0412/ว4204 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2566 เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญญาตให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างถูกต้อง สมบูรณ์สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญญาตให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 จึงมีแนวทาง

การปฏิบัติให้กรมสรรพสามิตทั่วประเทศปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้ 1) แนวทางการบันทึกภาพ และเสียงในขณะที่จับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว 2) แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 3) ระบบแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 และ 4) แนวทางการแจ้งกรณีผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 (กรมสรรพสามิต, 2566ก)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะข้าราชการผู้ปฏิบัติงานด้านปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา มีความสนใจศึกษาผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เนื่องจากนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่ใหม่สำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในด้านปราบปราม ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน ต้องติดต่อประสานงานหลายหน่วยงาน เช่น ศาล อัยการ ฝ่ายปกครอง สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ฝ่ายปราบปราม เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต และมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมตัวผู้ต้องหาที่กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต ในปัจจุบันประมาณ ฝ่ายปราบปรามจะมีเป้าหมายปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตของทั้งจังหวัด ประมาณ 336 คดีต่อปี ทำให้การปฏิบัติงานเกิดอุปสรรค ในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ทำให้ผู้ศึกษาในฐานะของผู้ปฏิบัติงานด้านปราบปราม ต้องนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายไปปฏิบัติตามกฎหมายและตามที่กรมสรรพสามิตกำหนดนโยบายการปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะเน้นหาคำตอบว่าการนำผลนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนหาแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการศึกษาในปีงบประมาณ 2566

2. ขอบเขตด้านสถานที่

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา จังหวัดพะเยา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาผลกระทบในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา และวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบันทึกภาพและเสียง หมายถึง การจัดทำข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงด้วยวิธีการต่อเนื่องด้วยลำดับภาพและเสียงโดยมิได้มีการตัดต่อเพิ่มเติมลงในภาพและเสียงที่ได้มีการบันทึกไว้

สิ่งบันทึกภาพและเสียง หมายถึง งานอันประกอบด้วยลำดับภาพและเสียงที่บันทึกลงในวัสดุไม่ว่าจะมีลักษณะใด ๆ อันสามารถที่จะนำมาเล่นซ้ำได้อีก โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการใช้วัสดุนั้น

เหตุสุดวิสัย หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันซึ่งไม่อาจป้องกัน ทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้

ศูนย์รับแจ้ง หมายถึง สถานที่ซึ่งพนักงานอัยการ นายอำเภอ หรือผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติกร กรมการปกครอง กำหนดขึ้นสำหรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญยอม พ.ศ. 2565

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ หมายถึง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาผู้มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามกฎหมายที่หน่วยงานกำหนด

ผู้เสียหาย หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ จากการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้นุญยอม และให้หมายความรวมถึงสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยา ซึ่งมีได้จดทะเบียนสมรส ผู้อุปการะและผู้อยู่ในอุปการะของผู้ถูกกระทำให้นุญยอม

ควบคุมตัว หมายถึง การจับ คุมตัว ชั่ง กักตัว กักขัง หรือกระทำด้วยประการอื่นใดในทำนองเดียวกันอันเป็นการจำกัดเสรีภาพในร่างกายของบุคคล

การทรมาน หมายถึง การกระทำโดยเจตนาไม่ว่าด้วยประการใดอันก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือ ความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่กายหรือจิตใจต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อวัตถุประสงค์

การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง การกระทำโดยเจตนาไม่ว่าด้วยประการใดอันก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ใช้การทรมาน

การกระทำให้นุญยอม หมายถึง การควบคุมตัวหรือการกระทำด้วยประการใดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับคำสั่ง การสนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และได้มีการปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าว หรือปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้น หรือกระทำด้วยประการอื่นใด ในทำนองเดียวกัน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญยอมต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญยอมต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

3. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาสามารถนำเอาผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานด้านปราบปรามให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่อื่นสามารถนำผลการศึกษาไปปรับประยุกต์ใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามในองค์กรของตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิต พะเยา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
 - 1.1 ประวัติของกรมสรรพสามิต
 - 1.2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
 - 1.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
 - 1.4 โครงสร้างองค์กรสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
 - 1.5 การบริหารงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
2. ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาเป็นหน่วยงานราชการสังกัดกรมสรรพสามิตมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีและดำเนินการป้องกันและปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 (สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา, 2566ก)

1. ประวัติของกรมสรรพสามิต

การจัดตั้งกรมภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี มีลักษณะพุ่มพวยและสินค้าและบริการที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ เป็นต้น

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ในประเทศไทยสันนิษฐานว่ามีการจัดเก็บตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีแต่ไม่มีหลักฐาน มาปรากฏหลักฐานในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น สมัยพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ. 2178) โดยกฎหมายลักษณะพระธรรมนูญได้กำหนดว่าได้เก็บอากรจากสุรา แต่อัตราเท่าใดและวิธีการจัดเก็บอย่างไร ไม่ได้ระบุไว้ แต่ปรากฏหลักฐานชัดเจนในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สำหรับภาษีสรรพสามิตของไทยอาจกล่าวได้ว่ามีต้นกำเนิดมาจากสินค้าสองประเภท คือ ฝิ่น และสุรา ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีดังกล่าว แยกจากกัน คือ กรมฝิ่นและกรมสุรา ใน พ.ศ. 2474 กรมสุราได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมและจัดเก็บภาษี ไม้ขีดไฟที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักรด้วยอีกอย่างหนึ่ง และต่อไปอาจจะมีกิจการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นอีกก็ได้นาม “กรมสุรา” ไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการที่ปฏิบัติอยู่ จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 เปลี่ยนนาม “กรมสุรา” เป็น “กรมสรรพสามิต” และในวันรุ่งขึ้นคือในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมเจ้าจิตรโกศกวิ์ เกษมศรี ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นคนแรก (กรมสรรพสามิต, 2566) ในปีพุทธศักราช 2476 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง ให้แยกงานสรรพสามิตและงานฝิ่นออกจากกรมสรรพากร แล้วตั้งเป็น “กรมสรรพสามิตและฝิ่น” และในปีเดียวกันนั้นได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 ให้แก่นาม “กรมสรรพสามิตและฝิ่น” เป็น “กรมสรรพสามิต” (กรมสรรพสามิต, 2566)

2. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

ที่ตั้ง สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เลขที่ 111 ถนนพากัน้ำ ตำบลแม่ต๋ำ อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000 (สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา, 2566)

วิสัยทัศน์

ผู้นำการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

พันธกิจ

1. บริหารการจัดเก็บภาษีเพื่อส่งเสริมฐานะทางการคลังอย่างยั่งยืน
2. ขับเคลื่อนสังคมด้วยมาตรการภาษีเพื่อความผาสุกของประชาชน
3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้วยนวัตกรรมเพื่อสังคมในยุค New Normal
4. พัฒนาบุคลากรและองค์กรให้พร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์กรมสรรพสามิต

1. บริหารการจัดเก็บรายได้เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทางการคลัง
2. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยนโยบายภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
3. พัฒนานวัตกรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุค New Normal
4. พัฒนาองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ค่านิยมกรมสรรพสามิต

ความหมายของค่านิยมกรมสรรพสามิต STARS

1. S = Standardization (ความมีมาตรฐาน)
2. T = Transparency (ความโปร่งใส)
3. A = Accountability (จิตสำนึกความรับผิดชอบ)
4. R = Rapid & Simplicity (ความรวดเร็วและเรียบง่าย)
5. S = Satisfaction (ความพึงพอใจ)

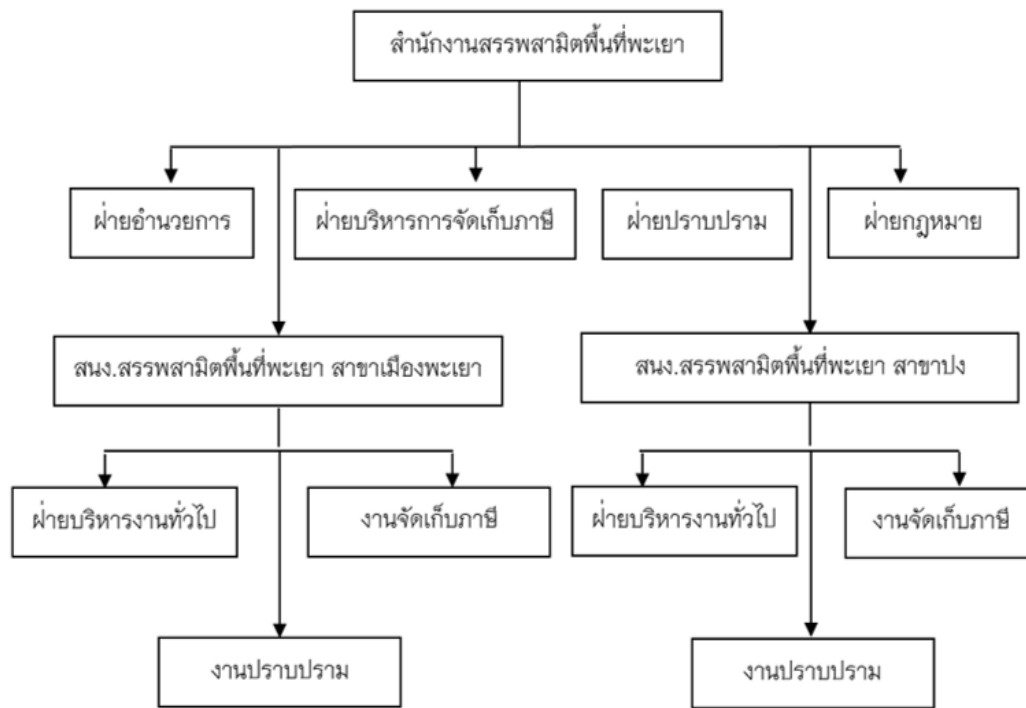
วัฒนธรรมองค์กรกรมสรรพสามิต (Excise Culture)

1. ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน โปร่งใส และเป็นธรรม
2. พัฒนาปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง บูรณาการงานเครือข่ายและหมั่นศึกษาเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ
3. ยึดมั่นในมาตรฐานการบริการ โดยคำนึงถึงความพอใจที่เกินกว่าความคาดหวังของผู้รับบริการ
4. กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย โดยคำนึงผลกระทบอย่างครบถ้วน
5. มีจริยธรรม ซื่อสัตย์ ซื่อตรง รับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงาน
6. เคารพผู้อาวุโสและเพื่อนร่วมงาน รวมไปถึงประชาชนผู้รับบริการ (กรมสรรพสามิต, 2566ก)

3. หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาเป็นหน่วยงานราชการ สังกัดกรมสรรพสามิต มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีและดำเนินการป้องกันและปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิตโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

4. โครงสร้างองค์กรสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

ที่มา: สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา, 2566ก

5. การบริหารงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย

ดังนี้

- 5.1 ฝ่ายอำนวยการ
- 5.2 ฝ่ายบริหารการจัดเก็บภาษี
- 5.3 ฝ่ายปราบปราม
- 5.4 ฝ่ายกฎหมาย

ฝ่ายอำนวยการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในการบริหารงานทั่วไปของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และพื้นที่สาขาในด้านงานธุรการ งานสารบรรณ งานพิมพ์ งานบันทึกข้อมูลต่าง ๆ งานบริหารงานบุคคล และงานพัสดุครุภัณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบและที่กรมได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติ ในกรณีต่าง ๆ การจัดเตรียมการประชุม การประสานงานการติดต่อกับสำนักงานสรรพสามิตภาค หน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การจัดทำงบประมาณของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และพื้นที่สาขาที่อยู่ในความรับผิดชอบและที่กรมได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ การตรวจตัดปีเงินผลประโยชน์ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรวบรวมตรวจสอบรายงาน สถิติ ปริมาณงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ สนับสนุน เร่งรัด ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา พร้อมทั้งการประเมินผลงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายการวางแผนประชาสัมพันธ์เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์ของภาค พร้อมทั้งการติดตามแผนเพื่อให้ประชาชน ผู้เสียภาษีมี่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการนอกเวลาทำการปกติปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายบริหารการจัดเก็บภาษี

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตทุกประเภท และที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บการประเมินภาษี เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การยกเว้น และการขอคืนภาษี ประสานงานด้านข้อมูลกับภาค เพื่อประโยชน์ต่องานด้านตรวจสอบภาษีของภาค ควบคุม ตรวจสอบ และตรวจปฏิบัติการโรงอุตสาหกรรม/โรงงานที่อยู่ในความควบคุมกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความสนับสนุนงานด้านการจัดเก็บภาษีแก่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาการจัดทำรายงานงบเดือน และสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาการอนุญาต และการขออนุมัติในกรณีต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบและที่กรมได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติ การพิจารณาการออกใบอนุญาต พร้อมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ และที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บพิจารณาตรวจสอบการขอจดทะเบียนสรรพสามิต การจัดทำข้อมูลสถิติและรายงานที่เกี่ยวข้องควบคุมการเบิกจ่ายและจำหน่ายแสตมป์สรรพสามิตกำกับ ดูแล และควบคุมการผลิตและจำหน่ายใบยาสูบและยาสูบทุกประเภทตามที่กำหนดในกฎหมาย และระเบียบการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าในความควบคุมให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความสนับสนุน

ด้านใบอนุญาตและทะเบียนสรรพสามิตแก่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายกฎหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินการด้านงานคดีในทางแพ่งตามกฎหมายภาษีสรรพสามิต การเปรียบเทียบปรับผู้กระทำผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตที่อยู่ในความรับผิดชอบและที่กรมได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติในกรณีต่าง ๆ การตรวจสอบสำนวนและติดตามผลการเปรียบเทียบคดี พร้อมทั้งการให้ความรู้ ความเข้าใจในงานคดี และเปรียบเทียบปรับแก่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาปฏิบัติงานเกี่ยวกับของกลางในคดีกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตตั้งแต่การตรวจรับ การเก็บรักษา การทำลาย และการขายทอดตลาดการจัดทำรายงานสถิติข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายปราบปราม

หน้าที่ความรับผิดชอบ

วางแผนการสืบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต และดำเนินการปราบปรามยาเสพติดติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ สืบสวน วางแผนจับกุม และปราบปรามผู้กระทำผิดตามกฎหมายสรรพสามิต และระเบียบวิธีปฏิบัติ ออกตรวจร้านค้า โรงอุตสาหกรรม โรงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อให้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับและสัญญาของทางราชการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเพื่อป้องกันหรือลดการกระทำผิดตามกฎหมายสรรพสามิตกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความสนับสนุนงานด้านป้องกันและปราบปรามแก่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ดำเนินการป้องกันและปราบปรามจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้การจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิตมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปตามเป้าหมายที่กระทรวงการคลังกำหนดไว้

ปัจจุบันสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ฝ่ายปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เมื่อมีการจับกุมผู้กระทำผิดจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคนสูญหาย พ.ศ. 2565 ดังนี้

1. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับกุมและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุขึ้นเป็นหลักฐานแนบไว้ในแบบแจ้งการควบคุมตัว

2. การบันทึกภาพและเสียงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบดำเนินการดังนี้ ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่หน่วยงานจัดหาให้ หรือกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ควบคุมตัว พฤติการณ์ในขณะจับและควบคุมที่เกิดขึ้น และสามารถเปิดสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้ จนกว่าจะมีการจัดเก็บการบันทึกภาพและเสียงไว้แล้ว ห้ามกระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง กรณีไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ อันเกิดจากเหตุสุดวิสัย เมื่อเหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลงแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบดำเนินการบันทึกภาพและเสียงในทันทีเท่าที่สามารถกระทำได้ การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ให้จัดเก็บไว้ที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น อ้างอิง และป้องกันข้อมูลสูญหาย สำหรับการจัดเก็บหรือการมอบหมายเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียง

3. สิ่งบันทึกภาพและเสียงให้เก็บรักษาไว้จนกว่าคดีที่ถูกจับกุมถึงที่สุด หรือขาดอายุความ

4. ห้ามผู้ใดแก้ไข เปลี่ยนแปลง ตัดต่อ ลบ ทำลาย คัดลอก หรือเปิดเผย สิ่งบันทึกภาพและเสียงในรูปแบบประการใด

5. เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการจับและควบคุมบุคคลใดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมายหน้าที่ และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายผ่านทางศูนย์รับแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับความ

6. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบจัดทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา 23 ตามแบบควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยจัดเก็บไว้เป็นเอกสารหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ตามแนวทางหรือคำสั่งที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาต้องดำเนินการ มีดังนี้

1. การจับกุม แจ้งสิทธิ แจ้งข้อกล่าวหา ทำบันทึกจับกุม
2. แจ้งพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง กรอกข้อมูลในบันทึกแจ้งเรื่องการควบคุมตามมาตรา 22 วรรคสอง

3. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูควควบคุมในแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูควควบคุมตัว ตามมาตรา 23

4. นำตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดีตามกฎหมายที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานในด้านปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ยังประสบปัญหาอุปสรรคในแต่ละกระบวนการทำงานอยู่มากเพราะเป็นกฎหมายใหม่ที่จะต้องทำความเข้าใจอย่างละเอียด แนวทางปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 มาตรา 12 กำหนดให้ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องติดกล้องบันทึกภาพและเสียงไว้ เพื่อสร้างความโปร่งใสในการทำหน้าที่จับกุมและควบคุมตัวบุคคลกำหนดให้ต้องบันทึกภาพตลอดเวลาตั้งแต่จับกุม ควบคุมตัว กระทั่งจบกระบวนการ จึงจะส่งตัวให้พนักงานสอบสวน หรือปล่อยตัว เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานด้านปราบปรามของสรรพสามิตพื้นที่พะเยา มีปัญหาอุปสรรคด้านความพร้อมด้านอุปกรณ์ เช่น กล้องบันทึกภาพไม่เพียงพอ โทรศัพท์มือถือมีข้อจำกัดของแบตเตอรี่เพราะบางกรณีใช้เวลานานหลายชั่วโมง อีกทั้งมือถือมีปัญหาคือข้อมูลเต็ม เวลามีคนโทรเข้ามาก็จะหยุดการบันทึกภาพ กรณีมีการจับกุมผู้ต้องหาจำนวนหลายคน กล้องอาจเก็บภาพผู้ต้องหาได้ไม่ครบทุกคน ปัญหาด้านการจัดบันทึกและเก็บข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อจัดเก็บข้อมูลการจับกุมตั้งแต่มีการควบคุมตัวผู้ต้องหาจนถึงขั้นตอนของการปล่อยตัวผู้ต้องหา จะต้องเก็บหลักฐานของข้อมูลและบันทึกเอกสารจำนวนมากทำให้มีปัญหาคืออุปสรรคด้านการจัดเก็บข้อมูลต้องมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เก็บภาพและเสียง วิดีโอบันทึกภาพการทำงานตั้งแต่ควบคุมตัวจนกระทั่งปล่อยตัวผู้ต้องหาทุกคดี โดยมีระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลของผู้ต้องหาหนึ่งปี นับจากวันจับกุมตัว อีกทั้งเจ้าหน้าที่สรรพสามิตผู้จับกุมมีความกังวลเรื่องการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลในวิดีโอ หากมีกรณีที่ผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บ เช่น อาจหกล้มในระหว่างควบคุมตัว อาจจะมีปัญหาเรื่องเรียนตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล สูญหาย

ความเป็นมา

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2550 ส่งผลให้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นมา ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาอุมหาย เมื่อ 9 มกราคม 2555 ซึ่งเป็นการยอมรับว่าประเทศไทยเห็นด้วยกับหลักการของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย และจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายในอนาคต ต่อมาในปี 2557 ได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทำกฎหมายรองรับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย จากคณะกรรมการสหประชาชาติจึงได้กลับมาทบทวนรูปแบบการร่างกฎหมายรองรับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย โดยเปลี่ยนเป็นการจัดทำพระราชบัญญัติเฉพาะและนำหลักการของอนุสัญญาอุมหาย ซึ่งประเทศไทยลงนามเมื่อ วันที่ 9 มกราคม 2555 มารวมเป็นร่างพระราชบัญญัติต่อต้านการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายฉบับเดียว เนื่องจากมีลักษณะความผิดที่ใกล้เคียงกับการทรมานและการกระทำให้สูญหาย จากนั้นได้เริ่มร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ยกร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายและเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตามลำดับ การบังคับบุคคลให้สูญหาย หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การอุ้มหาย ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำ หรือบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับคำสั่งสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจในการจับกุม คุมขัง ลักพา หรือลิดรอนเสรีภาพของบุคคลโดยพยายามปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลนั้น ๆ ไม่เพียงแค่อุ้มจับและควบคุมตัว เขี่ยมัดถูกทรมานด้วยวิธีการที่โหดร้าย ป่าเถื่อนอีกด้วย และอีกสิ่งหนึ่งที่น่าเศร้าคือ เขี่ยส่วนใหญ่มักไม่ได้รับการปล่อยตัว และถูกปกปิดชะตากรรม ทำให้สังคม หรือแม้แต่ครอบครัวของพวกเขาไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ และถึงแม้ว่าพวกเขาจะรอดชีวิตออกมาได้รอยแผลทั้งบนร่างกายและจิตใจยังคงติดตัวเขาไปตลอดชีวิต ทั้งนี้การบังคับบุคคลให้สูญหายเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ผู้กระทำผิดมักลอยนวลพ้นผิด เป็นการละเมิดต่อบุคคลที่ถูกทำให้สูญหายบ่อยครั้งและผู้สูญหายไม่ได้รับการปล่อยตัวและไม่มีความทราบชะตากรรมของเขาอีกเลย จึงถือได้ว่าเป็นการละเมิดอย่างต่อเนื่องต่อสิทธิมนุษยชนของครอบครัวของเขา ซึ่งไม่มีโอกาสได้ทราบความจริงว่าผู้สูญหายอยู่ที่ไหน การบังคับบุคคลให้สูญหายได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทย ซึ่งคดีที่เป็นที่รู้จัก เช่น คดีทนายสมชาย นีละไพจิตร ทนายที่

ว่าความให้ประชาชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่อ้างว่าถูกรุกรานโดยเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อมารับสารภาพ ซึ่งได้หายตัวไปมากกว่า 10 ปีแล้วและ คดีของบิลลี หรือ นายพอลละจี รักจงเจริญ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำชาวกะเหรี่ยงบ้านบางกลอย อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และเป็นหนึ่งในพยานคดีที่ชาวบ้านโป่งลึก บางกลอย ยี่นพ้อง นายชัยวัฒน์ ลี้มลิขิตอักษร หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ขอลาเผาบ้านและยุงฉางของชาวบ้านให้ได้รับความเสียหาย บิลลีได้หายตัวไปแล้วมากกว่า 4 ปี การบังคับบุคคลให้สูญหายถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความหวาดกลัวต่อสังคมในวงกว้าง การกระทำอันโหดร้ายดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศที่ไม่ปลอดภัย เพื่อหยุดยั้งการกระทำต่อทั้งบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย ชุมชนและสังคม การบังคับบุคคลให้สูญหายได้กลายเป็นปัญหาสำคัญของโลกในปัจจุบัน ซึ่งเกิดมากขึ้นกับปัญหาภายใน โดยเฉพาะเพื่อกำจัดศัตรูทางการเมือง ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญของรัฐในการบังคับบุคคลให้สูญหาย คือนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ญาติของเหยื่อ พยานและทนายความ และรวมถึงกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ เช่น เด็ก และบุคคลพิการ อีกด้วย การบังคับให้บุคคลสูญหายในทุก ๆ ครั้งนั้นได้ละเมิดสิทธิตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัย สิทธิที่จะไม่ถูกทรมานและถูกปฏิบัติหรือลงโทษอย่างโหดร้าย สิทธิที่จะไม่ถูกกักขังอย่างไร้มนุษยธรรม สิทธิในการได้รับพิจารณาดีอย่างเป็นธรรม สิทธิการเป็นบุคคลตามกฎหมาย สิทธิในชีวิตครอบครัว (AMNESTY INTERNATIONAL THAILAND, 2566)

ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้สูญหาย พ.ศ. 2565 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นมา โดยมีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการกระทำทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกัน ปราบปรามและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าว รวมถึงขจัดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และสร้างหลักประกันความเป็นธรรมแก่ประชาชนนั้น เนื่องจากการปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความละเอียดซับซ้อน และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรง กรมสรรพสามิตในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตและมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมตัวจึงได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติ ตามหนังสือคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ด่วนที่สุด ที่ ยธ 0412/ว4204 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2566 เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างถูกต้อง สมบูรณ์สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 จึงมีแนวทางการปฏิบัติให้กรมสรรพสามิตทั่วประเทศปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้ 1) แนวทางการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว 2) แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 3) ระบบแจ้งการควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 และ 4) แนวทางการแจ้งกรณีผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 (กรมสรรพสามิต, 2566ก)

ความหมายของการบังคับสูญหาย

คำว่า “การบังคับสูญหาย” ที่ปรากฏคำนิยามอยู่ในอนุสัญญาาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ ข้อที่ 2 หมายถึง “การจับกุม กักขัง ลักพาตัว หรือการกระทำใน รูปแบบใด ๆ ก็ตาม ที่เป็นการลิดรอนเสรีภาพโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งดำเนินการโดยได้รับการอนุญาต การสนับสนุนหรือการยอมรับโดยปริยายของรัฐ ตามมาด้วยการปฏิเสธที่จะยอมรับว่าได้มีการลิดรอนเสรีภาพ หรือการปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลที่หายสาบสูญ ซึ่งส่งผลให้บุคคลดังกล่าวตกอยู่ภายนอกการคุ้มครองของ กฎหมาย” (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, 2557) จากคำนิยามดังกล่าวสามารถแยกองค์ประกอบของการบังคับสูญหาย ได้ดังนี้

1. มีการจับกุม กักขัง ลักพาตัว หรือกระทำรูปแบบ อื่นใด ที่มีลักษณะเป็นการลิดรอนเสรีภาพของบุคคล
 2. การกระทำความดังกล่าวกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่น ๆ ซึ่งกระทำโดยได้รับการอนุญาต สนับสนุน หรือ ยอมรับจากรัฐ
 3. รัฐปฏิเสธการกระทำหรือปกปิดความเป็นอยู่หรือข้อมูลสถานที่ของผู้สูญหาย
- เมื่อได้แยกองค์ประกอบของการบังคับสูญหายออกมา ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นแล้ว จึงเห็นได้ว่าการบังคับสูญหาย มีลักษณะที่ชัดเจน คือ ผู้กระทำจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่รัฐได้อนุญาตหรือสนับสนุนการกระทำนั้น นอกจากนี้แล้วรัฐยังปฏิเสธด้วยว่ารัฐมิได้กระทำการลักพาตัว กักขัง ลักพาตัว หรือกระทำรูปแบบอื่นที่เข้าข่ายของการลิดรอนเสรีภาพ หรือรัฐไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการหายไปของบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด หรือได้มีการปกปิดความเป็นอยู่ หรือข้อมูลสถานที่ของผู้สูญหาย

สาเหตุของการบังคับสูญหาย

ในอดีตเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะใช้วิธีการทรมานบุคคลเพื่อให้บุคคลให้ถ้อยคำสารภาพ หรือให้ข้อมูลที่รัฐต้องการ แต่การทรมานร่างกายก่อให้เกิดบาดแผลที่ร่างกายของผู้เสียหาย และบาดแผลบนร่างกายเหล่านั้นจะกลายเป็นหลักฐานที่จะถูกนำมาใช้ฟ้องร้องในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐจะเห็นได้ว่าการบังคับให้บุคคลสูญหายมักถูกนำมาใช้ในการกำจัดบุคคลที่มีผลประโยชน์หรือมีความคิดที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐ เนื่องด้วยลักษณะของการบังคับสูญหายมักจะไม่ปรากฏหลักฐานและไม่ปล่อยตัวให้ผู้เสียหายมาฟ้องร้องดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐในภายหลัง (ปกป้อง ศรีสนิท, 2556, หน้า 122) เมื่อเป็นเช่นนี้การพิสูจน์ของความผิดเจ้าหน้าที่รัฐจึงเป็นเรื่องที่ยากเพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะยอมรับว่าได้มีการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพ หรือปฏิเสธว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการหายสาบสูญของบุคคล เมื่อไม่มีพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาศาลก็ไม่พิพากษาให้เจ้าหน้าที่รัฐรับผิดชอบในฐานะจำเลยได้

เหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหายจากการบังคับสูญหาย

การบังคับสูญหายก็เหมือนกับอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ที่มีผู้ได้รับผลกระทบ เรียกว่า เหยื่ออาชญากรรม หรือ ผู้เสียหาย อย่างไรก็ตามแม้คำว่า “เหยื่ออาชญากรรม” กับคำว่า “ผู้เสียหาย” จะมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน แต่คำว่า “เหยื่ออาชญากรรม” ซึ่งเป็นศัพท์ทางอาชญาวิทยาจะมีความหมายที่กว้างกว่า กล่าวคือ แม้ผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือผลกระทบจากอาชญากรรมนั้นจะมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง แต่หากปรากฏว่าผู้นั้นได้ ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมก็ถือว่าผู้นั้นเป็นเหยื่ออาชญากรรมเช่นเดียวกัน ดังนั้นเหยื่ออาชญากรรมในการบังคับสูญหายจึงหมายความถึงตัวผู้ถูกบังคับสูญหายในฐานะเหยื่ออาชญากรรมโดยตรงและครอบครัวหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบในทางใดทางหนึ่งในฐานะเหยื่ออาชญากรรมโดยอ้อม ส่วนคำว่า “ผู้เสียหาย” นั้นเป็นศัพท์ทางกฎหมาย หมายความว่าผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดทางอาญาโดยที่ตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับการกระทำผิดนั้นเท่านั้น ซึ่งโดยปกติแล้วผู้เสียหายอาจแบ่งได้ 2 ประเภท ตามที่ถูกระบุบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้แก่ ผู้เสียหายโดยตรงคือ บุคคลผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงและผู้เสียหายโดยอ้อม หรือผู้เสียหายโดยปริยาย คือ บุคคลอื่นที่กฎหมายให้อำนาจจัดการแทน ภายใต้เงื่อนไข ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งก็คือบุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดแม้ว่าการกระทำนั้นจะมีได้เกิดขึ้นแก่ผู้นั้นโดยตรงก็ตาม (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2551, หน้า 160-162)

แนวทางการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัวและการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน

และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 (ด่วนที่สุด ที่ ยธ.0412/ว4204 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2566)

1. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้สูญหาย พ.ศ. 2565

2. การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงของเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงาน ให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานของตน เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น อ้างอิง และป้องกันข้อมูลสูญหาย สำหรับวิธีจัดเก็บ หรือการมอบหมายเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียง ให้เป็นไปตามที่แนวทางหรือคำสั่งที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

3. สิ่งบันทึกภาพและเสียงให้เก็บรักษาไว้จนกว่าคดีที่ถูกจับกุมถึงที่สุด หรือ ขาดอายุความ

4. เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการจับและควบคุมบุคคลใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งข้อมูลตาม (1) (4) แก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุด มอบหมายหน้าที่ และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัว หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับในกรุงเทพมหานครให้แจ้งพนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมายหน้าที่ และผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายผ่านทางศูนย์รับแจ้งโดยทันทีที่มีข้อมูล ให้แจ้งผ่านศูนย์รับแจ้ง หรือแจ้งผ่านระบบการแจ้ง การควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติทาง <http://arrest.dopa.go.th>

5. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบจัดทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา 23 ตามแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้สูญหาย พ.ศ. 2565 เป็นหลักฐานไว้ที่หน่วยงานโดยจะจัดเก็บไว้เป็นเอกสารหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ตามแนวทางหรือคำสั่งที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมาย ขั้นตอน ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ และกลยุทธ์ที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปการให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การทำความเข้าใจความหมาย หรือการนิยามศัพท์ การนำนโยบายไปปฏิบัติ จะทำให้ทราบถึงสาระสำคัญของข้อบ่งชี้ ขอบเขตของเนื้อหาสาระในเรื่องดังกล่าว และในการนี้ มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

Pressman (1973) ได้กล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้ก่อนหน้าแล้ว กับการกระทำหรือปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งให้บังเกิดผลไปตามนั้น หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ ความสามารถในการจัดการและประสานสิ่งที่จะกระทำให้บังเกิดผลในลักษณะที่เป็นลูกโซ่ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

Donal and Carl (1975) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง การดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้ตัดสินใจกระทำไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว

Putt and Springer (1989) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง อนุกรมของกิจกรรมและการตัดสินใจที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นจากการแปลงข้อความนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยการกระตุ้นทำให้ข้อความนโยบายชัดเจนและการมีความคิดริเริ่ม การแสดงเจตนาจะช่วยการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผล

จุมพล หนิมพานิช (2549) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล และกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนสำคัญของกระบวนการนโยบาย โดยเป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเจตนาและเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้ และเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติระดับล่าง

วรเดช จันทร์ศร (2551) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของการศึกษาว่า องค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด หรืออีกนัยหนึ่ง คือ

การนำนโยบายไปปฏิบัติให้สนใจเกี่ยวกับความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

มยุรี อนุমানราชชน (2556) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งนโยบายอาจเป็นกฎหมาย คำสั่งของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี ให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ศุภชัย ยาวประภาส (2557) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วเลือนหายไป แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

เนตรชนก กันทะวงศ์ (2563) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนเกี่ยวกับมาตรการของนโยบายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการกำหนดนโยบาย และเมื่อนโยบายได้รับความเห็นชอบในการนำไปประกาศใช้ในลักษณะมีความเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้มีหน้าที่หรือหน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ดำเนินการโดยการปฏิบัติ และสามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การได้ตามแผนงาน ให้สำเร็จลุล่วงและประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย เป็นการดำเนินการของกิจกรรมขององค์การที่รับผิดชอบทำความเข้าใจ ศึกษาว่าทำอย่างไรที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติว่าสามารถกระตุ้นและผลักดันให้การดำเนินของนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จได้

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2545) อธิบายถึงรายละเอียดของปฏิสัมพันธ์ความเชื่อมโยงการพึ่งพา ตลอดจนจนความเป็นอิสระขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยแบ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนในระดับมหภาค (Macro) และขั้นตอนใน ระดับจุลภาค (Micro) ดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) แบ่งการปฏิบัติออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนแรกเป็นการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาเป็นแผนงานหรือโครงการโดยทั่วไปหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวง ทบวงกรมหรือราชการบริหาร ส่วนกลาง ส่วนขั้นตอนที่สองเป็นการทำให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นยอมรับแนวทางแผนงาน โครงการหรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro Implementation) เป็นจุดเริ่มต้นที่แท้จริงของการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่นโยบายที่มาจากส่วนกลางถูกนำมาปฏิบัติในสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างกันในขั้นตอนนี้มีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับ นโยบายของหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ส่วนกลางได้ดำเนินการในขั้นตอนแรกของระดับมหภาคในระดับจุลภาคนี้มี 3 ขั้นตอนหลักที่ต้องปฏิบัติคือ ขั้นตอนการระดมพลัง (Mobilization) เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานระดับท้องถิ่นจะต้องพิจารณารับนโยบายและแสวงหาความสนับสนุนนโยบายจากท้องถิ่น ขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้รับการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริงและขั้นตอนการสร้างอย่างต่อเนื่อง (Institutionalization or Continuation) ครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นโยบายถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติ

ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้า ทองขาว (2551) ได้สรุปถึง ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติที่สำคัญ ๆ มี 6 ประการ คือ ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย ด้านการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ และกลุ่มหลากหลายในสังคม ปัจจัยด้านความสามารถและศักยภาพขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติ ปัจจัยด้านผู้นำคนสำคัญและปัจจัยด้านการกำกับตรวจสอบ การประเมินผล และการให้แรงเสริมผู้ปฏิบัติ มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (Policy Statements) ข้อความนโยบาย หมายถึง ข่าวสาร นโยบาย (Policy Messages) ที่ระบุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนโยบาย หรือระบุมাত্রฐานนโยบายหรือ มาตรฐานแผนงาน หากพิจารณาถึงไปถึงแผนกลยุทธ์หรือแผนงานหรือโครงการที่รองรับนโยบาย ข้อความนโยบายจะหมายถึง เป้าหมายวัตถุประสงค์รวมทั้งขั้นตอนหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้หรืออาจหมายถึงแนวปฏิบัติที่อาจจัดทำเป็นคู่มือแก่ผู้รับผิดชอบเพื่อนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นข้อความนโยบายจะหมายรวมการระบุองค์การรับผิดชอบ ขอบข่ายที่นโยบาย ครอบคลุมถึงแม้กระทั่งระเบียบวิธีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล หากข้อความนโยบายมีความชัดเจนไม่คลุมเครือโอกาสที่นโยบายจะประสบผลสำเร็จในขั้นนำไปปฏิบัติจะมีมากแต่หากข้อความนโยบายมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ของนโยบายไม่ชัดเจนหรือขัดแย้งกัน อาจเป็นอุปสรรคในขั้นการนำไปปฏิบัติทำให้โอกาสที่นโยบายจะบรรลุผลสำเร็จเป็นไปได้ยาก

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจและกลุ่มหลากหลายในสังคม ผู้นำ หรือผู้มีอำนาจบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายบางนโยบายแม้ผู้เกี่ยวข้องจะมองว่าเป็นนโยบายที่ดีหากแต่ผู้นำหรือผู้มีอำนาจบารมี (Charisma) ไม่เห็นด้วยจะทำให้สำเร็จได้ยาก เช่น นโยบายการจัดระเบียบการค้าขายบนทางเท้าในเขตเมือง หรือนโยบายปฏิรูปการศึกษาถ้าผู้นำในสังคมไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้เพราะเห็นว่าจะเป็นการบีบบังคับประชาชนผู้หาเช้ากินค่ำ หรือเป็นการบีบบังคับให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำงานหนักเกินไปเพราะไม่ชัดเจนว่านักเรียนและประชาชนจะได้อะไรจากการปฏิรูปจะทำให้ลำบากขึ้นนำไปปฏิบัติถ้าหากนโยบายใดได้รับการสนับสนุนจากผู้นำทุก ๆ ระดับโอกาสที่นโยบายนั้นจะประสบผลสำเร็จในขั้นการนำไปปฏิบัติเป็นไปได้สูง

3. ปัจจัยด้านศักยภาพและความสามารถขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ศักยภาพและความสามารถขององค์กรหรือหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติพิจารณาที่ลักษณะสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์กรเช่น การมีโครงสร้างองค์กรเอื้อต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติความรู้ความสามารถและทักษะของทีมงาน ความสามารถและประสบการณ์ของผู้นำองค์กร ระบบการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารภายในและระหว่างองค์กร การมีและใช้เทคโนโลยีการบริหารอย่างเหมาะสมความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงินและอุปกรณ์การบริหาร รวมทั้งความสามารถนำเงินและอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ได้ทันเวลาและสถานการณ์ ความสำคัญ ของปัจจัยด้านนี้คือ หากปราศจากองค์กรรองรับนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติจะไม่มีโอกาส เกิดขึ้น หากองค์กรรองรับนโยบายขาดความสามารถและความพร้อมความเป็นไปได้ที่นโยบายจะล้มเหลวก็มีมาก แต่ถ้านโยบายใดมีองค์กรเข้มแข็งรองรับโอกาสที่นโยบายนั้นจะประสบผลสำเร็จจะมีสูงเพราะองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับรับนโยบายคือกลไกสำคัญในการนำส่งนโยบายให้ถึงกลุ่มเป้าหมายตามเจตจำนงของนโยบาย

4. ปัจจัยด้านจิตสำนึกของผู้ปฏิบัตินโยบาย ความคิดนึกหรือเจตคติต่อนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติของบุคคลระดับผู้ปฏิบัติก็คือปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย หากผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจหรือสงสัยในวัตถุประสงค์ของนโยบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีนโยบายอย่างนี้หรือสงสัยว่าความต้องการที่แท้จริงของผู้กำหนดนโยบายคืออะไร นโยบายที่ทำอยู่มีประโยชน์อย่างไร ใคร คือผู้ได้รับประโยชน์แท้จริงจากการดำเนินนโยบาย ฯลฯ ข้อสงสัยไม่เข้าใจนโยบายจะทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความมั่นใจขาดความไว้วางใจต่อนโยบาย ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจที่จะทุ่มเทพลังความสามารถปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ยิ่งไปกว่านั้น หากผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อนโยบาย เพราะเห็นว่านโยบายที่รับผิดชอบไม่คุ้มค่าเป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือไม่คุ้มค่าเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่หรือบางที่อาจเห็นว่า

เป้าหมายของนโยบายดีแต่วิธีการปฏิบัติไม่ค่อยดีอาจปฏิบัติงานแบบเฉื่อยชา เพราะมีความรู้สึกไม่ชอบนโยบาย หากผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อนโยบายที่นำไปปฏิบัติเช่นนั้นนโยบายที่นำไปปฏิบัติมีโอกาสที่จะไม่สำเร็จสูงแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้านโยบายใดผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีปฏิบัติชัดเจน รู้สึกพอใจสูง เพราะเห็นว่านโยบายที่ประกาศใช้จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง และองค์กรก็จะได้ประโยชน์จากการดำเนินนโยบายนี้ การมีพื้นฐานความคิดต่อนโยบายเช่นนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติจะทุ่มเทความสามารถและอุทิศเวลาในการปฏิบัติโดยอาจจะเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะแนวปฏิบัติตามความเหมาะสม ตามสถานการณ์แห่งความเป็นจริงจะส่งผลให้นโยบายบรรลุผล

5. ปัจจัยด้านผู้นำคนสำคัญ ผู้นำคนสำคัญ คือ ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติในฐานะที่ผู้นำคนสำคัญอาจมีส่วนร่วมริเริ่มนโยบาย เขาจะแสดงบทบาทในการผลักดันนโยบายให้ได้รับการประกาศใช้จะประสานความพยายามของบุคคลและองค์กรที่ร่วมรับผิดชอบในขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจะคอยใกล้ชิดและประนีประนอมปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะแสวงหาและใช้กลยุทธ์ในการติดต่อประสานงานกับฝ่ายการเมือง นักกฎหมาย นักวิชาการ และบุคคลสำคัญอื่น ๆ เพื่อจูงใจให้เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนนโยบาย นอกจากนี้ผู้นำคนสำคัญยังจะแสดงความสามารถให้ฝ่ายที่ดูแลประมาณเห็นความสำคัญของนโยบายที่นำไปปฏิบัติจนพร้อมที่จะจัดสรรเงินให้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของนโยบายจะส่งผลให้นโยบายที่นำไปปฏิบัติประสบความสำเร็จเพราะผู้นำคนสำคัญจะได้รับเกียรติและยกย่องนับถือในหมู่ผู้ปฏิบัติทำให้ผู้ปฏิบัติมีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้บรรลุผลถ้าหากนโยบายใดขาดแคลนผู้นำคนสำคัญที่เข้มแข็งโอกาสที่นโยบายจะล้มเหลวมีความเป็นไปได้ค่อนข้างมาก

6. ปัจจัยด้านการกำกับตรวจสอบประเมินผล และการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ การตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคคลและองค์กรที่รับผิดชอบการกำกับตรวจสอบมุ่งที่จะให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารนโยบายและป้องกันการ บิดเบือนเป้าหมายและการหันเหทรัพยากรไปใช้ผิดทาง สำหรับการประเมินผลอย่างเป็นทางการจะเป็นระบบจะสามารถสะท้อนปัญหาในการกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ทุกชั้นตอนสามารถที่จะนำผลการประเมินไปแก้ไข และปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อให้นโยบายบรรลุผล ส่วนการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติงาน หากเป็นแรงเสริมทางบวกจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจ มีขวัญในการทำงาน แรงเสริมทางบวกจะเป็นพลังจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมุ่งมั่นตั้งใจทำงานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น หากเป็นการให้แรงเสริมทางลบจะช่วยยับยั้งพฤติกรรมหรือ

การปฏิบัติที่ไม่พึงประสงค์จะเห็นว่า ปัจจัยด้านการกำกับตรวจสอบ ประเมินผลและการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติมีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติเพราะนโยบายใดหากมิได้จัดระบบการกำกับตรวจสอบ ระบบการประเมินผลและการเสริมแรงผู้ปฏิบัติไว้ดีพอโอกาสที่นโยบายจะบรรลุผลในขั้นการนำไปปฏิบัติจะมีความเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

กลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติ

เป้าหมายของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติประการหนึ่งคือการมุ่งแสวงหาข้อมูลให้ฝ่ายบริหารหรือหน่วยงานของรัฐได้นำไปใช้ในการวินิจฉัยตัดสินใจและสั่งการในกระบวนการบริหารนโยบาย (กล้า ทองขาว, 2551) การแสวงหาแนวทางการศึกษาในประเด็นนี้ก็เพียงเพื่อจะสร้างกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ หากนโยบายดีความพร้อมของปัจจัยที่จะทำให้นโยบายไปสู่การปฏิบัติดีแต่ขาดกลยุทธ์หรือวิธีการที่จะแปลงข้อความในนโยบายให้มีความชัดเจน ตรงประเด็น และตรงกับสภาพปัญหา นโยบายที่ดี ๆ ก็ไร้ค่า ดังนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นกลยุทธ์การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัตินี้ผู้วิจัยจะได้นำเอาแนวคิดของนักวิชาการด้านการนำ นโยบายไปปฏิบัติมาสังเคราะห์ให้เห็นตามประเด็นที่ได้กล่าวไว้ไปตามลำดับ ดังนี้

ผลการศึกษาของ Pressman (1973) พบว่ากลยุทธ์ทั่วไปในการนำนโยบายไป ปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ คือ 1) นโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่นำไปปฏิบัติควรเริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ ในลักษณะโครงการย่อยหรือโครงการทดลองโดยจัดเป็นโครงการนำร่องหรือโครงการทดลองขนาดเล็กก่อน 2) ขั้นตอนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติควรใช้วิธีการที่เข้าใจง่าย ๆ เพื่อที่จะทำให้เป้าหมาย บรรลุผลให้มากที่สุด กล่าวคือพยายามหลีกเลี่ยงการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่สลับซับซ้อน เพราะจะทำให้ ยุ่งยากในการทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ และ 3) เพื่อขจัดความยุ่งยากในการบริหารนโยบายและแผนควรเลือกกลยุทธ์ลักษณะกลไกตลาดมาใช้ในการปฏิบัติเป็นต้น

ในขณะที่การศึกษาแนวคิดของ Helen and Dean (1980) ในเรื่องของการวิเคราะห์สาเหตุแห่งความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย ทำให้มองเห็นว่า การเลือกกลยุทธ์หรือเครื่องมือนโยบาย (Policy Tools) ใดมาใช้เป็นแนวปฏิบัติผู้เลือกจะต้องเข้าใจปฏิกริยาสะท้อนจากบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายกล่าวคือ มาตรการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ให้ปฏิบัติตามนโยบาย อาจจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับและมาตรการเสริมแรง โดยเฉพาะประเภทนโยบาย กำกับการปกป้องเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม (Protective Regulatory Policies) ดังนั้น จากแนวคิดของ Helen and Dean (1980) พอจะสรุปได้ว่า ประเภทและลักษณะนโยบายคือตัวกำหนดแนวทางการเลือกใช้กลยุทธ์ซึ่งนักวิชาการทั้งสอง

เสนอให้เลือกกลยุทธ์หนึ่งเป็นกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์อื่น ๆ เป็นรองให้สอดคล้องกับประเภทและลักษณะนโยบายและนโยบายหนึ่ง ๆ อาจเลือกใช้มากกว่าหนึ่งกลยุทธ์จากกลยุทธ์ 3 ประการ คือ 1) ให้การเสริมแรง (ทางเศรษฐกิจและจิตใจ) 2) ใช้การลงโทษ และ 3) การให้ข้อมูลข่าวสารที่เอจจริงเอจจัง ทั้งสามกลยุทธ์หรือสามมาตรการที่เสนอนี้เหมาะสำหรับที่จะนำไปใช้กับนโยบายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายและกลยุทธ์ที่ควรเลือกใช้มาก คือ การให้การเสริมแรงทางบวก

การศึกษาของ Gardiner and Balch (1980) ซึ่งสะท้อนแนวคิดของกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีผลต่อวงวิชาการด้านนโยบายเป็นอย่างมากเพราะว่าผลงานวิจัยของทั้งสองท่านนั้นได้ถูกตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1978 และได้รับความนิยมในช่วงนี้ก็ยังถูกนำไปอ้างอิงในเนื้อหาสาระทางวิชาการอีกด้วย ในงานวิจัยของทั้งสองท่านนั้นจะเน้นในเรื่องของการจะช่วยให้ประชาชนสามารถป้องกันภัยจากอาชญากรรม ตามนโยบายการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งอาจจัดเป็นหัวข้อได้ 4 กลยุทธ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. กลยุทธ์การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information Strategies) การให้ข่าวสารข้อมูลอาชญากรรมช่วยให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาการป้องกันอาชญากรรม ความสำคัญของการให้ข่าวสารข้อมูลคือการเลือกใช้สื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนให้มากที่สุด สื่อที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นสื่อที่สอดคล้องกับระดับการศึกษาและวิถีชีวิตของประชาชน งานวิจัยของ Gardiner and Balch เกี่ยวกับกระบวนการส่งข้อมูลข่าวสารนโยบาย พบว่า ประชาชนต่างกลุ่มจำเป็นต้องใช้สื่อต่างประเภทกันในการให้ข้อมูลข่าวสาร และข้อมูลข่าวสารต่างประเภทกันจะต้องใช้สื่อต่างกัน กล่าวคือข่าวสารบางประเภทอาจเหมาะสมกับสื่อบางประเภท

2. กลยุทธ์การอำนวยความสะดวก (Facilitation Strategies) การให้ความสะดวกหมายถึง การเอื้ออำนวยให้ผู้รับประโยชน์หรือกลุ่มเป้าหมายของนโยบายและแผนมีความสะดวกที่จะปฏิบัติตามนโยบาย หรือสะดวกที่จะเข้ามาใช้บริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือสะดวกที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติตามนโยบาย การวิจัยของ Gardiner and Balch พบว่า ความลังเลใจของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง ที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนโยบายประการหนึ่งคือการพิจารณาที่ความยากง่ายของการปฏิบัติตามนโยบาย กล่าวคืองานวิจัยของทั้งสอง พบว่า ทั้ง ๆ ที่ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องอาจเห็นด้วยอย่างมากกับนโยบายที่ประกาศใช้แต่นโยบายนั้นอาจถูกปฏิเสธจากประชาชน หรือประชาชนอาจให้ความร่วมมือน้อยกว่าควรจะเป็นเพราะเห็นว่ามีข้อยุ่งยากในทางปฏิบัติ

3. กลยุทธ์การกำกับควบคุม (Regulatory Strategies) เป็นกลยุทธ์ที่ใช้เพื่อการลงโทษ (Sanctions) บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามนโยบาย กลยุทธ์นี้มุ่งหมายเพื่อให้บุคคล

และกลุ่มบุคคลปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดสิ่งที่ตั้งงามแก่สังคม ตามทฤษฎีของ Gardiner and Balch นั้นการใช้กลยุทธ์การกำกับควบคุมมิใช่จะจำเป็นเฉพาะ กับนโยบายการป้องกันอาชญากรรมเท่านั้น แต่นโยบายจำนวนมากจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์นี้ รวมทั้งนโยบายด้านการศึกษาด้วย เช่น นโยบายควบคุม คุณภาพมาตรฐานการศึกษาและ มาตรฐานหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

4. กลยุทธ์การให้แรงเสริม (Incentives Strategies) การให้สิ่งเสริมแรงเป็นกลยุทธ์ การเข้าไปแทรกแซงที่ใช้กลไกตลาดหรือกลไกราคา เพื่อส่งเสริมผู้ปฏิบัติงานได้รับประโยชน์ แบบอุปสงค์อุปทาน ใน ลักษณะการให้รางวัลและสิ่งทดแทน หรือลดค่าใช้จ่ายเป็นกรณีพิเศษ แก่ผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย เช่น การใช้ระบบภาษี การให้สิทธิพิเศษทางการค้าหรือสิทธิ พิเศษด้านภาษีตามนโยบายส่งเสริมการลงทุน การใช้ระบบการให้เงินอุดหนุนสำหรับนโยบาย ส่งเสริมการศึกษาเอกชนหรือการใช้ระบบเงินช่วยเหลือแบบก้อนเงิน (Block Grant) ตามนโยบาย ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (นอกระบบราชการ) ในทางธุรกิจรัฐอาจให้สิทธิ พิเศษด้านภาษีนำเข้าและภาษีการค้าเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน เครื่อง ดนตรีอุปกรณ์กีฬา เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาการกีฬา และการดนตรีของประเทศ รัฐบาล อาจส่งเสริมให้บริษัท ประกันภัยเรียกเบี้ยประกันในอัตราที่ต่ำกว่าปกติสำหรับเจ้าของรถยนต์ ที่ไม่มีประวัติการเกิดอุบัติเหตุและไม่เคยทำความผิดด้านการจราจรตามนโยบายในการจราจร และการขนส่ง เป็นต้น กลยุทธ์การเสริมแรงดังตัวอย่างที่ยกมาจะเป็นเครื่องจูงใจให้นโยบาย ที่นำไปปฏิบัติมีลักษณะสร้างสรรค์ ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายมีความพอใจและพร้อมจะปฏิบัติ ตามนโยบายเพราะเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม

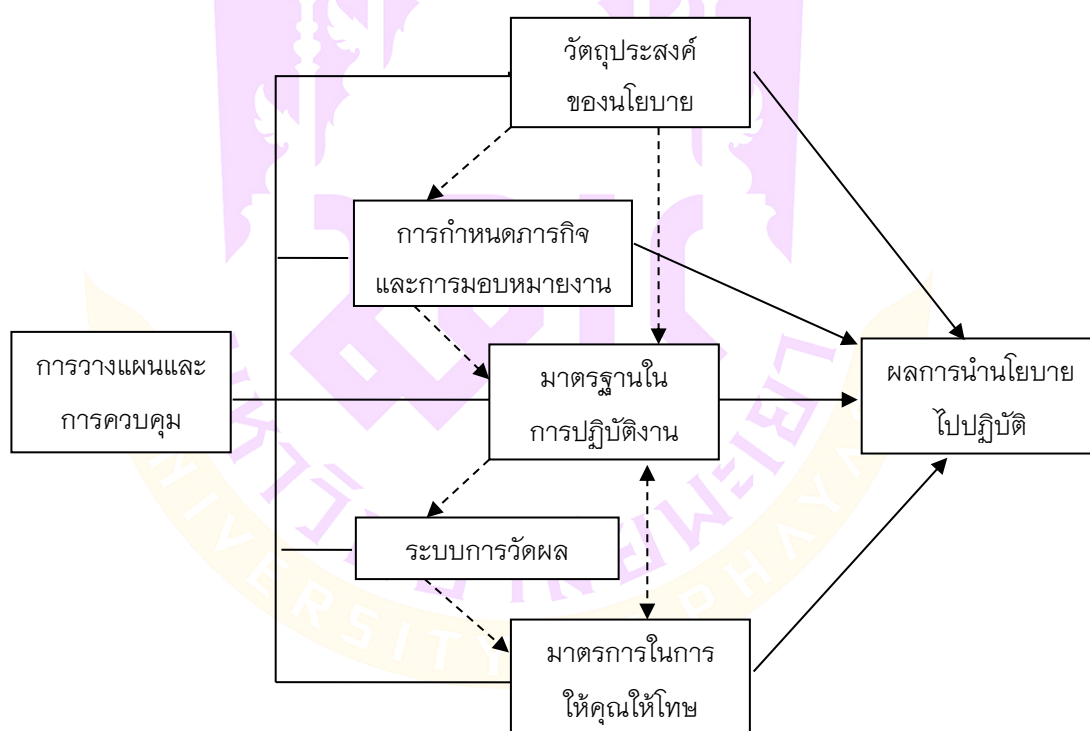
โดยสรุปประเด็นแนวคิดของ Helen and Dean พบว่า ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย ประเภท ข้อบังคับเพื่อการกระจายผลประโยชน์ส่วนรวม (Distributive Regulatory Policies) นโยบาย กำกับการเพื่อให้สิทธิประโยชน์เชิงการแข่งขัน (Competitive Regulatory Policies) นโยบาย กำกับการปกป้องเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และนโยบายประเภทการจัดสรรทรัพยากร เสียใหม่แล้วแต่จำเป็นจะต้องอาศัยกลยุทธ์การให้ข้อมูลข่าวสารการให้ความสะดวกในทาง ปฏิบัติการกำกับควบคุมและการให้สิ่งเสริมแรง เพราะทุกนโยบายและแผนที่มีมุ่งประสงค์ ให้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายเปลี่ยนแปลงสิ่งใด ๆ หรือมีพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของ นโยบาย ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจำเป็นต้องได้รับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย ได้รับความ สะดวกในการปฏิบัติและมีการกำกับ ควบคุม มีมาตรการลงโทษ และการให้รางวัลหรือ สิ่งเสริมแรงทางจิตวิทยา อย่างไรก็ตามการที่ผู้มีอำนาจจะเลือกกว่านโยบายใดสมควรให้นำหนัก

การใช้แก่งลยุทธ์ศาสตร์ใดมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายและนโยบายที่นำไปปฏิบัติ

ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2527) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานของนักวิชาการหลายท่านทั้งต่างประเทศและในประเทศรวมทั้งนำประสบการณ์ที่ผ่านมามาพัฒนาเป็นแนวคิดและตัวแบบทางทฤษฎีของการนำนโยบายไปปฏิบัติ 5 ตัวแบบ ดังนี้ (วรเดช จันทรศร, 2551)

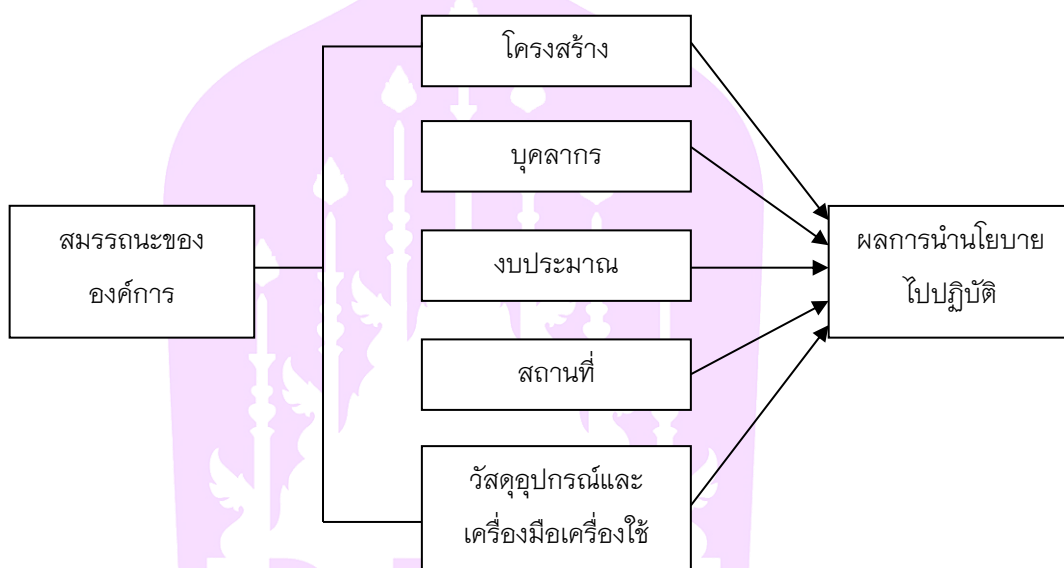
1. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) เป็นตัวแบบที่มีฐานคิดว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีระบบการวัดผลและมีมาตรการให้คุณให้โทษ ดังภาพ

ภาพ 2 แสดงตัวแบบยึดหลักเหตุผล

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2527

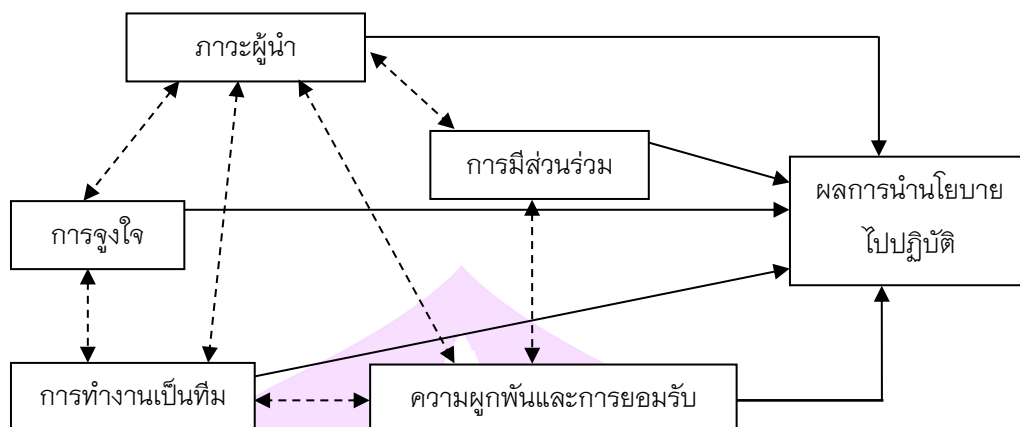
2. ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) เป็นตัวแบบที่ให้ความสนใจสมรรถนะขององค์กรเพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด ซึ่งมีตัวแปร ประกอบด้วย โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ดังภาพ

ภาพ 3 แสดงตัวแบบด้านการจัดการ

ที่มา: วรเดช จันทรรศร, 2527

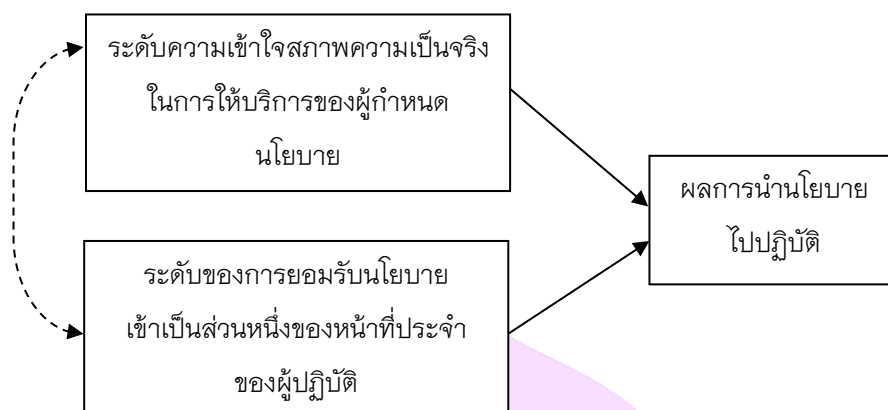
3. ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร (Organization Development Model) เป็นตัวแบบที่เน้น การมีส่วนร่วมในองค์กร โดยมีฐานคติที่ว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จมีตัวแปรประกอบด้วย การจูงใจภาวะผู้นำ ความผูกพันและการยอมรับของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ดังภาพ

ภาพ 4 แสดงตัวแบบด้านการพัฒนาองค์การ

ที่มา: วรเดช จันทรรคร, 2527

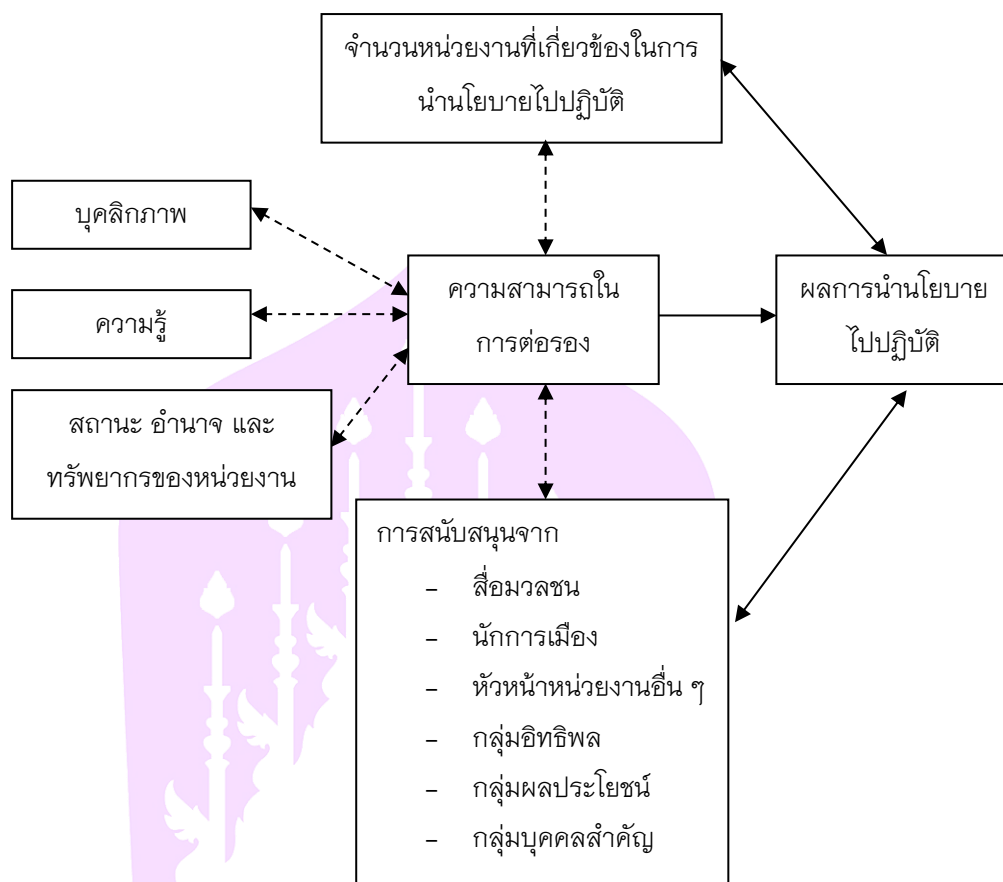
4. ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model) เป็นตัวแบบที่มีฐานคติที่ว่าอำนาจขององค์การไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย (Formal Positions) แต่มีอยู่กระจัดกระจายในองค์การ สมาชิกขององค์การทุกคนมีอำนาจในแง่ของการใช้ วิจารณ์ ญาณความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับระดับ ความเข้าใจสภาพความเป็นจริงในการให้บริการของผู้กำหนดนโยบายและระดับของการยอมรับ นโยบายเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติ ดังภาพ

ภาพ 5 แสดงตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2527

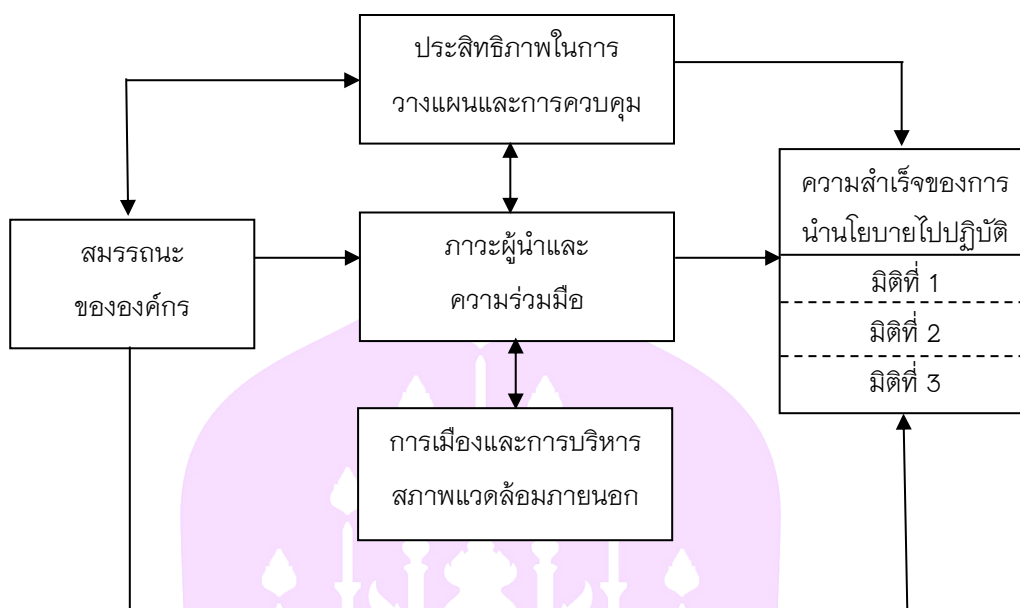
5. ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) เป็นตัวแบบที่มีฐานคติที่ว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้เล่น (Players) หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์การกลุ่ม หรือ สถาบันและความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์การ การสร้างความสมานฉันท์หรือการยอมรับ (Consensus) และการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากแต่ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ในองค์การและในระบบสังคมทั่วไปเพราะนโยบาย คือ การเมืองการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จมีตัวแปรประกอบด้วยความสามารถในการเจรจาสถานะอำนาจและทรัพยากรที่มีอยู่ของหน่วยงาน จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนจากนักการเมือง สื่อมวลชน หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์และบุคคลสำคัญต่าง ๆ บุคลิกภาพและความรู้ ความสามารถ ดั้งภาพ

ภาพ 6 แสดงตัวแบบทางการเมือง

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551 หน้า 138

6. วรเดช จันทรศร (2540) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรียกว่า ตัวแบบเชิงบูรณาการ (Integrative Model) เป็นตัวแบบที่ผสมผสานตัวแปรสำคัญที่มาจากทั้ง 5 ตัวแบบ โดยตัวแปรตามคือ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งพิจารณาออกเป็น 3 มิติ โดยมิติที่ 1 วัดจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่ 2 วัดจากผลกระทบของนโยบายและมิติที่ 3 วัดจาก ผลของนโยบายที่ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ส่วนตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยสมรรถนะขององค์การประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำ และความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก (วรเดช จันทรศร, 2551) ดังภาพ

ภาพ 7 แสดงตัวแบบเชิงบูรณาการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2540

7. วรเดช จันทรศร (2551) ได้เสนอตัวแบบทางทฤษฎีซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ผลงานของนักวิชาการโดยใช้ทฤษฎีนิรนัย (Deductive Theory) และทฤษฎีอุปนัย (Inductive Theory) แล้วบูรณาการผลของการศึกษานำมาพัฒนาเป็นตัวแบบทางทฤษฎีเรียกว่า ทฤษฎีเชิงบูรณาการของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (An Integrated Theory of Public Policy Implementation) โดยสรุปแล้วเป็นตัวแบบทางทฤษฎีที่มีโครงสร้างและปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีลักษณะของการเชื่อมโยงกันอย่างหลวม ๆ เป็นตัวแบบที่มีความยืดหยุ่น (Flexible) และมีพลวัต (Dynamic) และประกอบไปด้วยมิติ (Dimension) 3 ด้าน คือ ด้านเวลา (Times) ด้านสภาพแวดล้อม และสถานที่ (Contexts) และด้านสถานการณ์ทางเทคโนโลยี (Technological Circumstances) ดังภาพ

ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2554) เมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการเพื่อไปสู่เป้าหมายของนโยบายที่วางไว้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปปรับปรุงหรือหาวิธีการปฏิบัติงาน

ที่มีประสิทธิภาพกว่าเดิม ทั้งนี้ ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ว่านโยบายนั้นจะเป็นนโยบายประเภทใดก็อาจกล่าวได้ว่า โดยส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้มากน้อยเพียงใด โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านเงินทุน และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมไปถึงปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาการ หรือด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

2. ปัญหาด้านการควบคุม เป็นการวัดความก้าวหน้าของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ โดยปัญหาด้านการควบคุมจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านความสามารถในการแปลงนโยบายออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ ความสำเร็จของนโยบายส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ปัญหาจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ 3 ประการ ได้แก่

2.1 ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าจะสามารถแปลงนโยบายนั้น ๆ ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แผนงานหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเพียงใด

2.2 กิจกรรมของนโยบาย แผนงาน โครงการ นั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพียงใด

2.3 หน่วยงานปฏิบัติ จะมีการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการนั้นเพียงใด

3. ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะประสบความสำเร็จไม่ได้หากปราศจากความร่วมมือจากทุกคนในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นถ้าหากสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือ หรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลง โดยปัญหาที่เกิดจากการต่อต้านมีปัจจัยหลัก 1 7 ประการ ได้แก่

3.1 นโยบายนั้นไม่ได้มาจากความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกในองค์กรหรือไม่ได้เห็นความสำคัญของนโยบาย

3.2 นโยบายนั้นส่งผลให้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานประจำของสมาชิกต้องเปลี่ยนแปลงไป

3.3 หัวหน้าหน่วยปฏิบัติไม่ได้ให้การสนับสนุนนโยบาย ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.4 สมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติต่อต้านนโยบาย เพราะเห็นว่าการปฏิบัติตามนโยบายจะส่งผลให้งบประมาณและอัตรากำลังของหน่วยงานต้องลดลง

3.5 สมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติเห็นว่านโยบายนั้นถูกกำหนดโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจว่าสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน

3.6 สมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับสาระหรือวิธีปฏิบัติในโครงการหรือนโยบายนั้น เพราะไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของนโยบาย

3.7 สมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้าน เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจะปฏิบัติตามนโยบายนั้นอย่างไร

4. ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยผู้รับผิดชอบหรือมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีปฏิสัมพันธ์ที่เกิดภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองซึ่งเน้นการเผชิญหน้า การแสวงหาการสนับสนุน การเจรจาต่อรอง ในการจัดสรรทรัพยากรในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อย 3 ประการ ได้แก่

4.1 ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว

4.2 ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ หรือทำการตกลงกับหน่วยงานอื่น ๆ

4.3 ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

5. ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลที่สำคัญ การนำนโยบายไปปฏิบัติหากขาดการสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญแล้วปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเกิดขึ้นได้และปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพล นักการเมือง ข้าราชการ ระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา นั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เมธาวี คงพิกุล (2556) ศึกษาหากฎหมายและมาตรการทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาปรากฏการณ์บังคับบุคคลให้สูญหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยโดยศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับบุคคลให้สูญหายของต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยควรออกกฎหมายและมีกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการบังคับให้สูญหายเพื่อให้สามารถดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ด้วยลักษณะของการบังคับบุคคลให้สูญหายเองเพียงการกำหนดให้การบังคับบุคคลให้สูญหายเป็นความผิดทางอาญานั้นยังไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาการบังคับบุคคลให้สูญหายให้หมดไปได้ ดังนั้น ควรมีการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ร่วมด้วย ได้แก่ มาตรการในการสอบสวน มาตรการในการติดตามค้นหาผู้สูญหาย รวมถึงมาตรการในการเยียวยาผู้เสียหาย เป็นต้น

วงพลอย นวลอ่อน (2556) ศึกษาและวิเคราะห์ถึงการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญารัฐบาลบังคับบุคคลให้สูญหาย โดยพิจารณาสาเหตุรูปแบบกลไกของการกระทำความผิด ผลของการบังคับให้บุคคลสูญหาย ปัญหาและอุปสรรคในการลงโทษผู้กระทำความผิด ตลอดจนค้นหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวในทางกฎหมาย โดยทำการวิเคราะห์อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลให้พ้นจากการถูกบังคับให้หายสาบสูญ ทั้งนี้ เน้นศึกษาเนื้อหาของอนุสัญญาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดความผิดอาญารัฐบาลบังคับให้บุคคลสูญหายเป็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดความผิดฐานบังคับให้บุคคลสูญหายในประเทศไทย

ปณิธาน พิมลวิชยาภิจ (2562) ศึกษาถึงผลกระทบในเชิงบทบัญญัติทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จากกรณีที่สังคมไทยยังไม่มีบทกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้กับปัญหาการบังคับสูญหายเป็นการเฉพาะ จากผลการศึกษา พบว่า ผลกระทบในเชิงบทบัญญัติทางกฎหมายเมื่อไม่มีบทกฎหมายสำหรับบังคับใช้กับปัญหาการบังคับสูญหายเป็นการเฉพาะ คือ การบังคับสูญหายไม่เป็นการกระทำผิดทางอาญา และไม่มีกำหนดมาตรการสำหรับการพิจารณาคดีที่มีลักษณะ เป็นการบังคับสูญหาย เมื่อใช้บทบัญญัติและกระบวนการทางกฎหมายที่มีในปัจจุบันก็พบว่า ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับการบังคับสูญหาย ซึ่งมีความซับซ้อนแตกต่างจากคดีอื่นได้ทั้งหมด นำไปสู่ผลกระทบในเชิงกระบวนการยุติธรรม จึงควรมีการบังคับใช้กฎหมายสำหรับการบังคับสูญหายเป็นการเฉพาะโดยเร็วเพื่อให้เกิดมาตรการและกระบวนการ ในการแก้ไขปัญหากการบังคับสูญหายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ปรีดา โพธิจันทร์ (2562) ศึกษาเรื่อง 86 ชีวิตที่ถูกบังคับให้สูญหายในไทย กับหลักสิทธิมนุษยชนและกระบวนการการคุ้มครองบุคคลจากการบังคับสูญหายในไทย จากการศึกษาพบว่า มีนักกิจกรรมที่ถูกบังคับสูญหายมากกว่าร้อยละ 42 ชนกลุ่มน้อยและ ประชาชนทั่วไป ถูกบังคับสูญหายมากกว่าร้อยละ 22 โดยมีทั้งคนที่เป็นพยานในคดีสำคัญ และคนที่มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีกฎหมายพิเศษที่อำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว

วิรัตน์ นาทิพเวทย์ (2563) ศึกษาเรื่องร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. (ฉบับประชาชน) ศึกษากรณี โครงสร้าง ความรับผิดชอบอาญารัฐนกระทำทรมาน จากการศึกษาพบว่า ประการแรก ในการนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ได้ถือความหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 4 วรรคสอง แม้จะเป็นการนิยามที่ครอบคลุมเจ้าหน้าที่ของรัฐในวงกว้าง แต่การนิยามความหมายควรคำนึงถึงอำนาจที่กฎหมายมอบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐว่า มีอำนาจในการสืบสวน สอบสวน หรือแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ คำรับสารภาพ หรือข้อสนเทศใด ๆ หรือไม่เพื่อสอดคล้องกับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดฐานกระทำทรมาน ประการที่สอง ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้นิยามความหมายของ “กระทำทรมาน” ไว้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี (CAT) ค.ศ. 1984 แต่ไม่ได้ให้ความหมายของ “ความเจ็บปวด หรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงเอาไว้” ทำให้เกิดปัญหาถึงการพิจารณาข้อเท็จจริงว่าการกระทำนั้นถือว่าเป็นการกระทำทรมานหรือไม่ เพราะว่าตามบรรทัดฐานคำพิพากษาของไทย ได้มีการตีความคำว่า “อันตรายเป็นจิตใจ” ไว้เท่านั้น อีกทั้งการบัญญัติ มาตรา 4 วรรคสอง และมาตรา 9 มีเนื้อความในส่วนเจตนาพิเศษที่ทับซ้อนกันซึ่งมาตรา 9 ไม่ควรเขียนซ้ำอีก ประการที่สาม การกำหนดโทษของมาตรา 45 วรรคสาม กำหนดให้จำคุกตลอดชีวิต ซึ่งเป็นโทษที่เทียบเท่ากับฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการกำหนดโทษที่สูงเกินไปไม่เหมาะสมกับลักษณะของการกระทำ และความร้ายแรงของความผิดสุดท้ายผู้เขียนเห็นว่าสิทธิที่จะไม่ถูกกระทำทรมานเป็นสิทธิที่ต้องได้รับความคุ้มครองอย่างเร่งด่วน และต้องบัญญัติกฎหมายให้มีความชัดเจน และกำหนดโทษที่เหมาะสม

จิตรารณณ์ ศรีลาฤทธิ (2561) ศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติ การแก้ไขปัญหายาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปปฏิบัติ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ของกระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้ 1) ปัญหาด้านโครงสร้างไม่สอดคล้องกับภารกิจหลักของกรมที่ได้รับมอบหมาย 2) ปัญหาด้านการแบ่งอำนาจหน้าที่ในทางปฏิบัติ พบว่าการแต่งตั้งคณะทำงานมอบหมายหน้าที่โดยใช้อำนาจ ผู้บังคับบัญชาพิจารณาคัดเลือก ทำให้การได้มาของเจ้าหน้าที่บางส่วนไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และยังไม่มีความกระตือรือร้นส่วนกลางตรวจติดตามประเมินผล 3) ปัญหาด้านสมรรถนะยังขาดทรัพยากรอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ งบประมาณ และขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติด 4) ปัญหาด้านความร่วมมือเนื่องจากบางส่วน มองว่างานด้านยาเสพติดมีความอันตรายทำให้ไม่กล้าให้ข้อมูล และเห็นว่าไม่มีผลได้ผลเสียโดยตรงในการปฏิบัติ จึงไม่มีแรงผลักดันให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจัง

ประสิทธิ์ชัย ชอบธรรม (2561) การศึกษาเรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน กรณีศึกษาของบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากประเด็นการศึกษาต่าง ๆ พบว่า 1) ในประเด็นเรื่องความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวน พบว่า ปัจจัยภายในหน่วยงาน อันได้แก่ ปัจจัยด้านเงินเดือนและค่าตอบแทนปัจจัยด้านอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ปัจจัยด้านการฝึกอบรมเพิ่มเติมปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชาและปัจจัยภายนอกหน่วยงาน อันได้แก่ ปัจจัยด้านกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านสวัสดิการซึ่งเป็นปัจจัยภายในหน่วยงานมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนอยู่ในระดับปานกลาง 2) ในประเด็นเรื่องปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในกองบังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พนักงานสอบสวนฯ ไม่มีปัญหาด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน แต่พบปัญหาด้านอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาด้านการฝึกอบรม เพิ่มเติมปัญหาด้านผู้บังคับบัญชา และปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

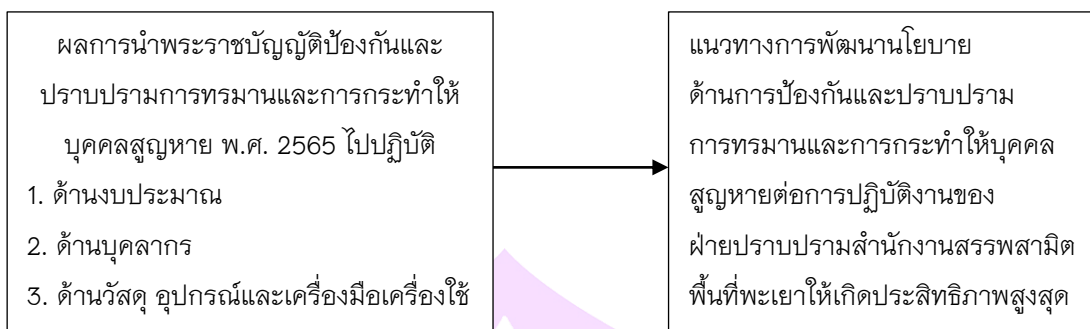
เนตรชนก กันทะวงศ์ (2563) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ไปปฏิบัติของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์การนำนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ไปปฏิบัติ ภายใต้การดำเนินงานของกรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว โดยศึกษาถึงปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหามาจากการศึกษาพบว่า การนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ไปปฏิบัติของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ยังไม่มีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผลเท่าที่ควร โดยมีปัจจัยที่มีส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสู่ความล้มเหลว ดังนี้

- 1) ปัจจัยทางด้านเนื้อหาของนโยบาย กล่าวคือ นโยบายมีลักษณะมีความยุ่งยากและซับซ้อน มีผลประโยชน์เฉพาะเจาะจงต่อบุคคลเฉพาะกลุ่มไม่มุ่งเน้นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม นโยบายหวังผลในระยะยาว ใช้เวลานาน ไม่ทันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง นโยบายนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของคนให้ ออกจากอาชีพค้าประเวณีโดยใช้การฝึกทักษะอาชีพ นอกจากนี้นโยบายขาดความชัดเจนในแนวทาง ปฏิบัติและขาดความจริงจังในการดำเนินการ
- 2) ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมของนโยบาย ประกอบไปด้วย ปัจจัยภายในของหน่วยงานระดับปฏิบัติ ด้านบุคลากร และงบประมาณ ปัจจัยภายนอกต่อการปฏิบัติตามนโยบาย ด้านการสนับสนุนของหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และสภาวะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ผู้ศึกษาได้ใช้ตัวแบบด้านการจัดการ(Management Model) ของ วรเดช จันทรศร (2551) เป็นตัวแบบที่ให้ความสนใจสมรรถนะขององค์การเพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด ซึ่งมีตัวแปรประกอบด้วย โครงสร้างบุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ผู้ศึกษาได้เลือกเฉพาะตัวแปรที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เกี่ยวข้องมาสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ดังนี้

ภาพ 8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกรรนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา และเพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) และเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ถูกต้องครบถ้วน ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดพื้นที่หลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา โดยผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเลือกเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านปราบปรามสามารถให้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดีและมีประสบการณ์การทำงานด้านปราบปรามมากกว่า 2 ปี จำนวน 9 คน ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ดังนี้

เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านปราบปรามที่อยู่ในพื้นที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา 9 คน ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่ายปราบปราม	จำนวน 1 คน
2. สรรพสามิตพื้นที่สาขาเมืองพะเยา	จำนวน 1 คน
3. สรรพสามิตพื้นที่สาขาปาง	จำนวน 1 คน
4. นักวิชาการสรรพสามิตปฏิบัติการ	จำนวน 2 คน
5. เจ้าพนักงานสรรพสามิตชำนาญงาน	จำนวน 1 คน
6. เจ้าพนักงานสรรพสามิตปฏิบัติงาน	จำนวน 1 คน
7. นักวิชาการสรรพสามิต	จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ใช้คำถามปลายเปิด สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการดำเนินงานนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามและการกระทำใบบุคคลสูญหายไปปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา และแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา โดยแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานนโยบายการป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำใบบุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำใบบุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นอื่น ๆ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) = 1.00 จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำโครงการวิจัยที่ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมแบบสัมภาษณ์เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยพะเยา และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ แล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เอกสารราชการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทความทางวิชาการ สื่อออนไลน์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึงนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายที่มีผลต่อการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายไปปฏิบัติ จากนั้น สรุปเป็นข้อความ ตามประเด็นสำคัญให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำเสนอผลการศึกษาในเชิงของการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการอธิบายเชิงพรรณนา

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

โดยผู้ศึกษาได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยยึดคุณสมบัติที่สำคัญคือต้องเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเข้าใจ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายไปปฏิบัติของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง Semi-Structured Interview เก็บข้อมูลแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้ขอความอนุเคราะห์จากคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ให้จัดทำหนังสือถึงสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. ผู้ศึกษาได้นัดหมายวัน เวลาที่แน่นอน ให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทราบก่อนล่วงหน้า โดยมีหนังสือขอความยินยอมในการให้ข้อมูล

3. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Opened Question) มีความยืดหยุ่น พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนตามสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่หลากหลาย ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ และไม่เป็นการชี้นำ เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถตอบคำถามให้ได้โดยอิสระ ครอบคลุมประเด็นให้ได้มากที่สุด โดยขณะสัมภาษณ์ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการใช้

เครื่องมือบันทึกเสียงไว้ เพื่อผู้วิจัยจะสามารถทำการถอดเทปและสรุปข้อมูลที่ได้นำไปตีความ และวิเคราะห์ต่อไป

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสาร ผู้ศึกษานำผลการวิจัย มาทำการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงผลของนโยบาย การป้องกันและปราบปรามและการกระทำที่บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตพะเยา จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวม บันทึกเป็นข้อความและเรียบเรียง จัดให้เป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระในประเด็นหรือเรื่องนั้น
2. ตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำเสนอผลการวิจัย
3. ตรวจสอบสามเส้าโดยการทบทวนข้อมูล (Review Triangulation)
4. นำเสนอผลการวิจัย เรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามและการกระทำที่บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาและเพื่อหาแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน ได้แก่ 1) หัวหน้าฝ่ายปราบปราม 1 คน 2) สรรพสามิตพื้นที่สาขาเมืองพะเยา 1 คน 3) สรรพสามิตพื้นที่สาขาปาง 1 คน 4) นักวิชาการสรรพสามิตปฏิบัติการ 2 คน 5) เจ้าพนักงานสรรพสามิตชำนาญงาน 1 คน 6) เจ้าพนักงานสรรพสามิตปฏิบัติงาน 1 คน 7) นักวิชาการสรรพสามิต 2 คน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ต่อผู้ปฏิบัติงานสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

1. แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่พะเยา

นโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา มีความยุ่งยากและซับซ้อนในการบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องขณะจับและมีอัยการและฝ่ายปกครองเข้าตรวจสอบ เช่น ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในการควบคุมตัว ในการควบคุมตัวให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที และในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล หรือตำหนิรูปพรรณ 2) วัน เวลา

และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว 3) คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น
 4) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว 5) วัน เวลาและสถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูก
 ควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว 6) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูก
 ควบคุมตัวก่อนถูกควบคุมตัวและก่อนการปล่อยตัว 7) ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนด
 เพื่อป้องกันการทรมาน (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, 2557)

ผลจากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่องเนื้อหาสาระของการนำ
 นโยบายไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาฝ่ายปราบปราม พบว่า

“ป้องกันเจ้าหน้าที่ไม่ให้ประพฤติตนโดยมิชอบ คຸ່ມครองผู้ต้องหา ไม่กระทำการ
 ทรมานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“ปัญหาของการปฏิบัติงานตามนโยบายนี้คือ อุปกรณ์ในการทำงานยังไม่มีสิทธิภาพ
 เท่าที่ควรในการทำงานต้องมีการบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องขณะจับกุมและมีอัยการ
 และฝ่ายปกครองเข้าตรวจสอบการทำงาน ทำให้การทำงานมีความซับซ้อนและยุ่งยาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กรมสรรพสามิตกำหนดมาให้ทำให้เจ้าหน้าที่
 ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“เป็นนโยบายที่ดี คຸ່ມครองสวัสดิภาพของผู้ต้องหา และมีเอกสารหลักฐานคຸ່ມครอง
 เจ้าหน้าที่กรณีถูกร้องเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และคຸ່ມครองตัวเจ้าหน้าที่เอง ให้สิทธิ
 ผู้ต้องหาได้ใช้พื้นที่ทางกฎหมายได้อย่างเต็มที่และลดช่องว่างการทำร้ายร่างกายหรืออะไรที่ไม่
 ถูกต้องตามกฎหมาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6, สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2567)

“ในการควบคุมตัวผู้กระทำผิดอาจมีการละเลยในการถ่ายคลิปรูปหรือให้ความรู้
แจ้งข้อกฎหมาย การกระทำของเจ้าหน้าที่กับผู้กระทำผิดสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้เสมอ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6, สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2567)

“เพื่อป้องกันการกระทำการทุจริตหรือการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบด้วยกฎหมาย
ป้องกันเหตุการณ์ละเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

2. เจตนารมณ์ของนโยบาย

นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการ
ปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยามีเจตนารมณ์ที่ชัดเจน ผู้ศึกษา
ขอเสนอตัวอย่างผลการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่องวัตถุประสงค์ของนโยบาย
ดังนี้

“มีความชัดเจนในเรื่องของวัตถุประสงค์ว่าเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม
นโยบายที่รัฐให้ปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 หมวด 1 บทเฉพาะกาล รวมทั้งหมด 43 มาตรา”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล
สูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา มีความชัดเจน
ของวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและการ
ปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“กรมสรรพสามิตทั่วประเทศมีความชัดเจนในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป้องกันและ
ปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 โดยกำหนดนโยบายให้
เจ้าพนักงานสรรพสามิตที่สังกัดงานด้านการปราบปรามปฏิบัติงานภายใต้ พ.ร.บ. ดังกล่าวอย่าง
เคร่งครัด ในส่วนของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“มีความชัดเจน เนื่องจากกฎหมายนี้ได้มีผลบังคับใช้แล้ว ในการทำงานหรือการจับกุมผู้กระทำผิดนั้น ทางสายตรวจหรือทางผู้จับกุมได้ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างชัดเจน เช่น การถ่ายวิดีโอ การเชิญตัว ผู้กระทำผิดมาที่สถานีที่ราชการ การแจ้งข้อกล่าวหาและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6, สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2567)

“มีความชัดเจน วัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานเพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐทรมานหรือการกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อประชาชนหรืออุ้มหาย หากมีการจับกุมต้องมีการแจ้งอัยการและฝ่ายปกครองทันที ต้องมีการบันทึกจับกุมติดต่อกันจนถึงการปล่อยตัว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

“โดดเด่นในเรื่องของการปฏิบัติงานตามขั้นตอนให้ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 1 มีนาคม 2567)

“โดดเด่นทำงานกันเป็นทีม แบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน เพื่อความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารและส่งเอกสารให้กับอัยการและอำเภอตามกรอบเวลา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“โดดเด่นเรื่องการปฏิบัติตามข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่มีเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดอย่างดีทั้งการพุดจา การควบคุมตัว จนสิ้นสุดคดี”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6, สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2567)

“โดดเด่นด้านทำงานเป็นทีม เกิดความสามัคคีในการปฏิบัติงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 9, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

นโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 มีเจตนารมณ์ด้านปราบปรามที่ชัดเจน คือ ป้องกัน ปราบปราม และเยียวยา กล่าวคือ

- 1) ป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐทรมาน หรือกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี

ความเป็นมนุษย์ต่อประชาชนหรืออุ้มหาย เช่น กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐทุกหน่วยงาน ทั้งตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต เจ้าหน้าที่ปราบปรามสุจริตและยาเสพติด หากจับใครต้องแจ้งอัยการและฝ่ายปกครองทันที ต้องบันทึกวิดีโอการจับและควบคุมตัวบุคคลตลอดเวลา จนกว่าจะส่งตัวให้พนักงานสอบสวน และต้องทำบันทึกการจับกุมและควบคุมตัวโดยละเอียด เพื่อให้ตรวจสอบได้ 2) ปราบปราม เจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดโดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะหน่วยงานใดก็ตามหากทรมานกระทำการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือการอุ้มหายประชาชน จะต้องถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษและ 3) เยียวยา ประชาชนที่ถูกเจ้าหน้าที่รัฐทรมาน ถูกกระทำอย่างโหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือครอบครัวผู้ถูกเจ้าหน้าที่รัฐอุ้มหาย นอกจากมีสิทธิได้รับค่าเสียหายจากรัฐ ยังมีสิทธิได้รับการเยียวยาประการอื่น เช่น การฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้หากคนในครอบครัวถูกเจ้าหน้าที่รัฐอุ้มหาย ตำรวจหรือดีเอสไอหรืออำเภอจะต้องสืบค้นจนกว่าจะมีหลักฐานที่เชื่อได้ว่าผู้ถูกอุ้มนั้นเสียชีวิต หรือหากยังมีชีวิตอยู่ที่ใด อย่างไร อีกด้วย

ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

1. ด้านงบประมาณ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านงบประมาณ ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา พบว่า

“มองว่าด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ เพราะการปฏิบัติงานด้านนี้ต้องใช้เงินค่อนข้างมาก งานที่มากแต่เงินไม่มากตาม ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“มองว่างบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากภารกิจหรือเป้าหมายในแต่ละปีที่กรมสรรพสามิตกำหนดมาให้ฝ่ายปราบปรามทำเป้าหมายค่อนข้างเยอะ ทำให้ภารกิจบางภารกิจต้องใช้งบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติงานดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“มองว่างบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ เมื่อไม่เกิดผลงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ขาดแรงจูงใจในการทำงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“มองว่างบประมาณของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาในด้านการปราบปรามยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เพราะงานด้านปราบปรามมีค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน เช่น ค่าสายลับ ค่าซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานบรรลุผลเป้าหมาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4, สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2567)

“มองว่างบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ขาดงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5, สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2567)

ด้านงบประมาณที่ใช้ในการทำงานของฝ่ายปราบปรามไม่เพียงพอ เนื่องจากการปฏิบัติตามนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยาต้องใช้งบประมาณในการปฏิบัติงานในการสืบหาข่าวของผู้กระทำผิด มีค่าสายลับที่ต้องจ่าย มีค่าซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นเพิ่มเติมในการปฏิบัติภารกิจ ทำให้บางครั้งมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องออกเอง

2. ด้านบุคลากร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านบุคลากร ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา พบว่า

“ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับนโยบายบุคลากรที่เป็นคนรุ่นเก่าบางท่านแทบไม่มีความรู้ในด้านเทคโนโลยี ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า เนื่องจากไม่สามารถแบ่งงานกันที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีช่วยได้ บุคลากรขาดความรู้ในด้านนี้ ส่วนบุคลากรบางคนที่เป็นเด็กรุ่นใหม่ก็ไม่ได้รู้อะไรสักมาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“ในด้านนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายเจ้าหน้าที่บางท่านยังไม่มีความรู้ในการปฏิบัติงานมากนัก เจ้าหน้าที่บางคนยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานอีกมาก ทำให้เกิดปัญหาในที่มงานสายตรวจตัวเอง เนื่องจากขาดความเข้าใจในนโยบาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“งานด้านปราบปรามมีหัวหน้าที่มงานตรวจ ซึ่งมีการโยกย้ายอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การทำงานบางครั้งเกิดปัญหาจำนวนบุคลากรด้านปราบปรามไม่เพียงพอ ซึ่งงานปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยามีพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ทั้งหมด 9 อำเภอ พื้นที่ค่อนข้างกว้างจึงเกิดปัญหาเรื่องคนไม่พออยู่เสมอ ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“บุคลากรส่วนใหญ่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ที่ปฏิบัติงานด้านปราบปรามเป็นลูกจ้างชั่วคราว ในสายตรวจมีข้าราชการประจำสายตรวจอยู่เพียงหนึ่งคนที่น่าทึ่งไปตรวจปฏิบัติการ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4, สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2567)

“เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านปราบปรามบางท่านยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงขาดทักษะความชำนาญในการทำงาน ส่งผลให้ไม่เข้าใจในขั้นตอนการทำงาน อีกทั้งสับเปลี่ยน โยกย้ายบ่อยทำให้งานไม่ต่อเนื่อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5, สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2567)

“ถ้าถามว่าบุคลากรในสำนักงานสรรพสามิตมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายหรือไม่ อาจจะมีบุคลากรสัก 70เปอร์เซ็นต์ ที่พอจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ส่วนอีก 30 เปอร์เซ็นต์ อาจจะไม่มีความรู้หรือพอจะรู้แต่ไม่ชัดเจน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6, สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2567)

“ในงานด้านปราบปรามต้องมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก บางท่านยังขาดทักษะในการสื่อสาร ทำให้บางครั้งการประสานงานมีความคลาดเคลื่อน ไม่ชัดเจน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

“ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่ คิดว่าเขาน่าจะมีความรู้เรื่องนี้ แต่ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่รุ่นอายุ 50 กว่าปีขึ้นไป หรือพวกใกล้เกษียณ คนกลุ่มนี้จะลำบาก เพราะใช้เทคโนโลยีไม่คล่อง ทำให้การส่งงานหรือรายงานผล เกิดปัญหาได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 8, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

ด้านจำนวนบุคลากรของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาฝ่ายปราบปรามมีจำนวนข้าราชการจำนวนน้อย ไม่สอดคล้องกับภารกิจในการปฏิบัติงานตามนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 เช่น ในการลงพื้นที่ของสายตรวจ 1 สายตรวจ จะมีข้าราชการนำตรวจปฏิบัติงานอยู่เพียง 1 คนเท่านั้น มีลูกจ้างชั่วคราวประจำสายตรวจละ 2 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานทั่วทั้งจังหวัดมีภารกิจที่หลากหลาย รับผิดชอบตรวจโรงงานอุตสาหกรรมสุรากลั่นขนาดเล็กรวมอยู่ทั้งสิ้น 117 แห่ง ทั่วทั้ง 9 อำเภอ แต่ละอำเภอมีพื้นที่ค่อนข้างห่างไกลกัน อีกทั้งเจ้าหน้าที่มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อยทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ด้านความรู้เกี่ยวกับความเข้าใจในนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายบุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย เนื่องจากมีการสับเปลี่ยน โยกย้ายตำแหน่งงานกันบ่อย ทำให้บางครั้งเจ้าหน้าที่ที่มารับตำแหน่งงานใหม่ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดีพอและในด้านการใช้เทคโนโลยี บุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยามีการใช้เทคโนโลยีในระดับพอใช้ เนื่องจากช่วงวัยและความสนใจในการใช้เทคโนโลยียังไม่มากพอ ต้องมีการได้รับการฝึกสอนอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากในการจับกุมต้องติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานผ่านช่องทางออนไลน์ในการรับส่งข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการควบคุมตัว ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีสำหรับบางท่านยังต้องได้รับการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา

3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา พบว่า

“มองว่างานด้านปราบปราม ยังต้องการกล้องบันทึกภาพและเสียงขนาดเล็กสำหรับพกพาไว้สำหรับบันทึกภาพและเสียงในขณะปฏิบัติหน้าที่ เพราะมีกล้องบันทึกภาพและเสียงแค่สายตรวจละ 1 เครื่องเท่านั้น ไม่เพียงพอ ควรจะมีติดตัวไว้ตอนปฏิบัติงานกันทุกคน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5, สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2567)

“ไม่เพียงพอ เพราะการปฏิบัติงานนอกพื้นที่มีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต เพราะการทำงานในด้านปราบปรามต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกหลายหน่วยงาน ในการส่งข้อมูลผ่านอีเมลและผ่านไลน์ เจ้าหน้าที่บางคนไม่มีอินเทอร์เน็ตสัญญาณแรงที่สามารถรับส่งข้อมูลได้ทันเวลา ทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 6, สัมภาษณ์ 25 มีนาคม 2567)

“เจ้าหน้าที่บางคนเขาก็เอาคอมพิวเตอร์ของตัวเองมาทำงาน เพราะสะดวกกว่าใช้คอมพิวเตอร์ที่สำนักงาน เพราะบางทีคอมพิวเตอร์ช้าไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 7, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

“อุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์มือถือ ซึ่งสำคัญมากในการปฏิบัติงานในด้านปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ต้องมีอินเทอร์เน็ตที่เร็ว เพราะมีการแบ่งงานกันทำ ถ้าคนไหนไม่ซื่อแพคเกจที่เร็วจะทำให้เกิดปัญหาติดขัดในการปฏิบัติงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 8, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

“งานด้านปราบปราม เวลาจับกุมผู้กระทำผิดมาได้ จะมีการเก็บข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีข้อมูลของไฟล์ขนาดใหญ่มาก ทำให้ยากในการจัดเก็บข้อมูลเพราะขนาดข้อมูลใหญ่ จึงต้องจัดเก็บลงในฮาร์ดแวร์ภายนอก ทำให้เจ้าหน้าที่บางคนมีค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 9, สัมภาษณ์ 29 มีนาคม 2567)

ในการปฏิบัติงานในฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยาเป็นงานที่มีค่าใช้จ่ายสูง มีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานหลายอย่าง เช่น วิทยุสื่อสาร ยานพาหนะ โทรศัพท์ กล้องบันทึกภาพและวีดีโอ หากจะเพิ่มขีดความสามารถให้กับฝ่ายปราบปราม

สำนักงานสรรพสามิตพะเยา ต้องนำอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาสนับสนุนต่อการปฏิบัติงาน เช่น อุปกรณ์ติดตามตัว กล้องบันทึกภาพและวีดีโอ อุปกรณ์ปล่อยสัญญาณไวไฟ เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์แต่ละชิ้นที่ใช้ปฏิบัติงานมีราคาค่อนข้างสูง เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ต้องจัดหาอุปกรณ์การทำงานที่จำเป็นมาใช้ด้วยงบประมาณส่วนตัว

แนวทางการพัฒนาโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แนวทางการพัฒนาโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ได้แบ่งประเด็นในการวิเคราะห์ ออกเป็นจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านงบประมาณ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ โดยผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แยกเป็นประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านงบประมาณ

ในด้านการงบประมาณของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ควรของบประมาณอุดหนุนจากกรมสรรพสามิตในการปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตกำหนด

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านงบประมาณ ดังนี้

“มองว่าในด้านการงบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามควรเพิ่มงบประมาณการดำเนินงานให้สายตรวจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างได้ดัดขัด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 21 มีนาคม 2567)

“มองว่าด้านการงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานสายตรวจมีไม่พอทำให้การปฏิบัติล่าช้าควรเพิ่มงบประมาณให้สายตรวจดำเนินงานให้สะดวกขึ้น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“มองว่าด้านประมาณที่กรมสรรพสามิตให้มาสำหรับสายตรวจมีไม่เพียงพอ หัวหน้าสายตรวจต้องจ่ายเงินเองเพื่อซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นเองควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้สายตรวจเพิ่มเติม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

2. ด้านบุคลากร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านบุคลากร ดังนี้

“มองว่าสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาควรมีการจ้างบุคลากรด้านปราบปรามเพิ่ม เพื่อให้มีบุคลากรเพียงพอต่อการปฏิบัติงานอย่างครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“มองว่าบุคลากรในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาควรต้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคสสุญหาย พ.ศ. 2565 ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านปราบปราม เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจตรงกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“ควรทำแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานอื่น การรับส่งข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ว่าขั้นตอนเป็นอย่างไร ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานเรียงลำดับก่อนหลัง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

ควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มีสายตรวจเพิ่มมากขึ้น เพราะภารกิจหลากหลายและเป้าหมายด้านปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตมีเป้าหมายการปฏิบัติงานของค่าปรับที่สูง จึงควรเพิ่มสายตรวจให้ปฏิบัติงานได้ทั่วถึง ครอบคลุมทั้งจังหวัด เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตได้ตั้งไว้ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคสสุญหาย พ.ศ. 2565 อยู่เป็นประจำ และทดสอบความรู้เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับนโยบายด้านปราบปราม ในด้านการใช้เทคโนโลยี ควรจัดทำตัวอย่าง

การส่งข้อมูลในแพลตฟอร์มของหน่วยงานภายนอกกว่าขั้นตอนการปฏิบัติเป็นอย่างไร เอกสารที่ใช้ติดต่อกับหน่วยงานภายนอกมีอะไรบ้าง เพื่อป้องกันการผิดพลาดของการส่งข้อมูล

3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ดังนี้

“ควรเพิ่มอุปกรณ์ในการจัดเก็บข้อมูล เช่น จัดซื้ออุปกรณ์ในการเก็บข้อมูลให้จัดซื้อกล้องถ่ายภาพและวิดีโอให้เพียงพอต่อเจ้าหน้าที่ประจำสายตรวจ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“ควรจัดหาแพคเกจอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง เพราะการทำงานของสายตรวจมีการรับส่งข้อมูลซึ่งมีไฟล์ขนาดใหญ่ เจ้าหน้าที่บางท่านมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตของมือถือความเร็วช้าทำให้การส่งข้อมูลไม่ได้อยู่บ่อยครั้ง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2567)

“ควรจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานด้านปราบปรามเพิ่มให้เพียงพอกับจำนวนคนทำงานให้อุปกรณ์ที่ใช้ครบทุกคน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4, สัมภาษณ์ 23 มีนาคม 2567)

ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ สิ่งที่สำคัญคือกล้องบันทึกภาพและเสียง เนื่องจากการปฏิบัติงานลงพื้นที่ของสายตรวจต้องมีการบันทึกภาพและเสียงต่อเนื่องตั้งแต่จับกุมจนถึงนำส่งพนักงานสอบสวน ในการจับกุมใช้เวลานานกว่าจะเสร็จสิ้นคดี ทำให้มีปัญหาในการจัดเก็บไฟล์บันทึกการจับกุม เนื่องจากต้องมีการเก็บสำนวนการจับกุม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกควบคุมตัว เป็นเวลา 1 ปี ทำให้พื้นที่ในการจัดเก็บไฟล์ไม่เพียงพอเนื่องจากพื้นที่พะเยามีการจับกุมผู้กระทำผิดเป็นจำนวนมากต่อไป ทำให้คอมพิวเตอร์ที่สำนักงานสรรพสามิตไม่สามารถจัดเก็บไฟล์ข้อมูลไม่เพียงพอ กรมสรรพสามิตควรสนับสนุนงบประมาณในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดเก็บข้อมูลให้เพียงพอ

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษา “ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา” ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 2 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา 2) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคลากรสรรพสามิตพื้นที่พะเยา จำนวน 9 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ผู้ศึกษาขอเสนอสรุปผลการศึกษาเป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยนำเสนอ ผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ต่อผู้ปฏิบัติงานสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

1.1 แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่พะเยา

พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่พะเยาฝ่ายปราบปรามมีการปฏิบัติงานตั้งแต่การควบคุมตัวไปจนถึงการส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัว ใช้เวลานาน มีความยุ่งยากและซับซ้อน ส่งผลให้การปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนใช้เวลานาน เพราะมีการบันทึกภาพและเสียงตั้งแต่ขณะจับกุมผู้ต้องหาเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ป้องกันเจ้าหน้าที่ประพฤตินิชอบและคุ้มครองผู้ต้องหาไม่ให้ถูกเจ้าหน้าที่ไม่กระทำการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยามีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัดตามที่กรมสรรพสามิตกำหนดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งจังหวัด อีกทั้งเมื่อมีการควบคุมตัวเกิดขึ้นต้องมีการ

แจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที และในการควบคุมตัว ต้องมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวให้อัยการและนายอำเภอทราบ ทำให้การทำงาน มีการเพิ่มขึ้นตอนการปฏิบัติงานมากขึ้นกว่าเดิม เพราะต้องประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ทำให้บางครั้งการส่งข้อมูลรายละเอียดไม่ครบทำให้ต้องแก้ไขข้อมูลไปมาระหว่างหน่วยงาน ทำให้เกิดความล่าช้าในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

1.2 เจตนารมณ์ของนโยบาย

พบว่า เจตนารมณ์ของนโยบายมีความชัดเจน วัตถุประสงค์ของนโยบาย มีความชัดเจน เพราะพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นมา มีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการกระทำ การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกัน ปราบปรามและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าว รวมถึง ขจัดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และสร้างหลักประกันความเป็นธรรมแก่ประชาชน เนื่องจากการปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 เป็นเรื่องละเอียดซับซ้อนและมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรง สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ฝ่ายปราบปรามมีภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมตัวไปจนถึงการส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัว ต้องปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติเพื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างถูกต้อง สมบูรณ์สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

2. ผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

2.1 ด้านงบประมาณ

พบว่า งบประมาณของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาในการปฏิบัติงาน ด้านปราบปรามไม่เพียงพอส่งผลให้การทำงานในด้านปราบปรามในการปฏิบัติงานนอกพื้นที่ มีความล่าช้า ทำให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตกำหนดไว้ได้

2.2 ด้านบุคลากร

พบว่า บุคลากรด้านปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา มีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์การ บางครั้งมีการโอนย้ายบ่อย

ทำให้งานติดขัดเพราะต้องหาคนใหม่มาแทน ทำให้การปฏิบัติงานด้านปราบปรามไม่ต่อเนื่อง และบุคลากรด้านปราบปรามบางท่านยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย รวมไปถึงบุคลากรบางท่านยังมีข้อจำกัดในด้านการใช้เทคโนโลยี

2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

พบว่า วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ มีไม่เพียงพอ เนื่องจากงานด้านปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยาเป็นงานที่ต้องใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น อุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นมากในการปฏิบัติงาน ต้องเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณภาพสามารถบันทึกภาพและเสียงได้เป็นระยะเวลาช้านาน และอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกไฟล์การจับกุมต้องมีคุณภาพที่สามารถจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ได้

3. แนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

3.1 ด้านงบประมาณ

พบว่า ควรของบประมาณอุดหนุนจากกรมสรรพสามิต เพื่อสามารถดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตกำหนดไว้

3.2 ด้านบุคลากร

พบว่า ควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติให้มีสายตรวจเพิ่มขึ้น ควรเพิ่มสายตรวจให้ปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่ทั่วจังหวัด ควรมีการจัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ด้านปราบปรามอยู่เสมอในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีและความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ควรจัดทำตัวอย่างขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

พบว่า ควรมีการจัดซื้อกล้องบันทึกภาพและเสียง และอุปกรณ์ในการจัดเก็บไฟล์ขนาดใหญ่ ให้กับสายตรวจ เนื่องจากการจับกุมในบางครั้งใช้เวลานานหลายชั่วโมง จึงมีไฟล์ข้อมูลที่ใหญ่ และควรจัดหาแพคเกจอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง เพราะการทำงานของสายตรวจมีการรับส่งข้อมูลซึ่งมีไฟล์ขนาดใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาล่าช้าในการส่งข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

อภิปรายผลการศึกษา

จากสรุปผลการศึกษา เรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปราย ตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

การศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา สามารถอภิปรายผลได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านงบประมาณ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ โดยผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แยกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1.1 ด้านงบประมาณ

พบว่า งบประมาณในด้านปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่มีงบประมาณมาอุดหนุนสำหรับเสริมภารกิจงานสายตรวจ ที่ต้องออกปราบปรามอยู่ทั่วจังหวัดพะเยา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ไม่มีงบประมาณสำหรับการสนับสนุนภารกิจที่บางครั้งมีค่าสายลับ มีค่าใช้จ่ายที่ต้องซื้ออุปกรณ์เสริมเพื่อมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก กันทะวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ไปปฏิบัติของกรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสู่ความล้มเหลว คือ งบประมาณที่ได้รับมีจำนวนน้อยและน้อยลงทุกปี ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ

1.2 ด้านบุคลากร

พบว่า บุคลากรของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยามีจำนวนน้อยกว่าภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ เกิดการโอนย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่งบ่อยทำให้ภารกิจงานไม่สอดคล้องกับภาระงาน และบุคลากรบางส่วนยังขาดทักษะการเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตราภรณ์ ศรีลาฤทธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติ พบว่าปัญหาด้านบุคลากรที่มีการโยกย้าย สลับสับเปลี่ยนบ่อยครั้งจึงขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญในงานด้านยาเสพติด ทำให้ไม่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับลักษณะงานจริงที่เปลี่ยนแปลงไป

1.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

พบว่า วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานในฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยาไม่เพียงพอ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากภารกิจด้านงานปราบปรามต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานหลายอย่าง อีกทั้งต้องมีการจัดเก็บไฟล์ข้อมูลขนาดใหญ่ คอมพิวเตอร์ในสำนักงานไม่เพียงพอต่อการจัดเก็บข้อมูล จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เสริมในการเก็บข้อมูล เนื่องจากต้องเก็บไฟล์ไว้เป็นเวลา 1 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ชัย ชอชมธรรม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน กรณีศึกษาของบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ามีปัญหาด้านอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นुकคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา

การศึกษาหาแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แยกเป็นประเด็น ได้ดังนี้

2.1 ด้านงบประมาณ

พบว่า ควรของงบประมาณอุดหนุนจากกรมสรรพสามิตในการปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตกำหนด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากต้องการงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานด้านปราบปรามสามารถบรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตกำหนดซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2527) ได้ทำการศึกษานโยบายไปปฏิบัติจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานของนักวิชาการหลายท่านทั้งต่างประเทศ และในประเทศรวมทั้งนำประสบการณ์ที่ผ่านมามาพัฒนาเป็นแนวคิดและตัวแบบทางทฤษฎีของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) เป็นตัวแบบที่ให้ความสนใจสมรรถนะ ขององค์การเพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใดซึ่งมีตัวแปร ประกอบด้วย โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

2.2 ด้านบุคลากร

พบว่า ควรเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มีสายตรวจเพิ่มมากขึ้น เช่น เพิ่มสายตรวจขึ้นมาอีกเพื่อรองรับกับภารกิจ และเป้าหมายที่สูงขึ้น เพราะภารกิจหลากหลาย จึงควรเพิ่มสายตรวจให้ปฏิบัติงานได้ทั่วถึง ครอบคลุมทั้งจังหวัด เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตได้ตั้งไว้ อีกทั้งควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคสูญหาย พ.ศ. 2565 อยู่เป็นประจำ และทดสอบความรู้เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับนโยบายด้านปราบปราม และควรจัดทำตัวอย่างการส่งข้อมูลในแพลตฟอร์มของหน่วยงานภายนอกว่าขั้นตอนการปฏิบัติเป็นอย่างไร เพื่อป้องกันการผิดพลาดของการส่งข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กล้า ทองขาว (2551) ที่ได้สรุปถึงปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำ นโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในปัจจัยด้านศักยภาพและความสามารถขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ศักยภาพและ ความสามารถขององค์กรหรือหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติความรู้ความสามารถและทักษะของทีมงาน ความสามารถและประสิทธิภาพของผู้นำองค์กร การมีและใช้เทคโนโลยีการบริหารอย่างเหมาะสม

2.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

พบว่า มีควรมีการจัดซื้อจัดจ้างบันทึกภาพและเสียง และอุปกรณ์เก็บไฟล์ขนาดใหญ่ เพื่อใช้จัดเก็บข้อมูลด้านเอกสารและบันทึกภาพและเสียง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากความต้องการจัดเก็บบันทึกภาพและเสียง และอุปกรณ์เก็บไฟล์ เพิ่มจากที่มีอยู่ในสำนักงาน ในการจับกุมใช้เวลาานกว่าจะเสร็จสิ้นคดี ทำให้มีปัญหาในการจัดเก็บไฟล์บันทึกการจับกุม เนื่องจากต้องมีการเก็บสำนวนการจับกุม เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกควบคุมตัว เป็นเวลา 1 ปี ทำให้พื้นที่ในการจัดเก็บไฟล์ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ชัย ชอบธรรม (2561) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาคาการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าประเด็นเรื่องแนวทางในการแก้ไขปัญหาคาการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ควรจัดหาน้ำมันสำหรับยานพาหนะ จัดหาอุปกรณ์ในการทำงาน และเครื่องใช้สำนักงานให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ควรกำหนดแนวทางที่เน้นการจัดทำแผนอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภารกิจของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน
2. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ควรจัดโครงการส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านความรู้ของนโยบายด้านปราบปรามให้กับเจ้าหน้าที่ด้านปราบปรามอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อพัฒนาความรู้ของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น
3. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ควรกำหนดแผนงานในการวิเคราะห์ถึงงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการทำงานด้านปราบปรามเป็นประจำทุกปี เช่น กล้องบันทึกภาพและเสียง แบตเตอรี่สำรอง อุปกรณ์ไวไฟพกพา อุปกรณ์เก็บข้อมูลภาพและเสียง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา ในภาพรวมของระดับภาค เพื่อให้ทราบถึงผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปราม ในระดับภาค ได้รับการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านปราบปรามในการดำเนินการตามนโยบาย ว่ามีความรู้ความเข้าใจระดับใด รวมถึงการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2557). **สาระสำคัญของอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการ หายสาบสูญโดยถูกบังคับ**. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2566, จาก http://www.rlpd.go.th/rlpdnew/images/rlpd_1/International_HR/2557/ CED.pdf
- กรมสรรพสามิต. (2566ก). **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการ กระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565**. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.excise.go.th/region7/PEOPLE/KW/UATUCM490325>
- กรมสรรพสามิต.(2566ข).**ประวัติกรมสรรพสามิต**. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2566, จาก https://www.excise.go.th/excise2017/ABOUT_US/HISTORY/index.htm
- กล้า ทองขาว. (2551). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 6 เรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตรภรณ์ ศรีลาฤทธิ. (2561). **การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ กระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติ: การแก้ไขปัญหายาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไป ปฏิบัติ**. การค้นคว้าอิสระ รม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2566 จาก https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6003011050_9470_1130 2.pdf
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). **สังคมวิทยาอาชญากรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- จุมพล หนีมพานิช. (2549). **การวิเคราะห์นโยบาย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เนตรชนก กัณฑ์วงศ์. (2563). **การนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการ**

ค้าประเวณีไปปฏิบัติของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. วิทยานิพนธ์ รม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566 จาก https://scholar.google.com/scholar?hl=th&as_sdt=0%2C5&q=%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B8%81+%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B8%A8%E0%B9%8C&btnG=

ปกป้อง ศรีสนิท. (2556). **คำอธิบายกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ.** กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

ปณิธาน พิมลวิชยาภิจ. (2562). ผลกระทบในเชิงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเมื่อไม่มีกฎหมายบังคับใช้โดยเฉพาะกับปัญหาการบังคับสูญหาย. **วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**, 30(3), 128-137.

ประสิทธิ์ชัย ชอบธรรม. (2561). **ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน: กรณีศึกษาของบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด**

พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ รม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2566 จาก https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:165304

ปรีดา โพธิจันทร์. (2562). 86 ชีวิตที่ถูกบังคับให้สูญหายในไทยกับหลักสิทธิมนุษยชนและกระบวนการการคุ้มครองบุคคลจากการบังคับสูญหายในไทย. **วารสารธรรมศาสตร์**, 39(1), (52-67).

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุ้คนสูญหาย พ.ศ. 2565, (2565). **ราชกิจจานุเบกษา**, 139(66ก), หน้า 43-57.

มยุรี อนุมานราชชน. (2556). **นโยบายสาธารณะ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอดทีฟ.

เมธาวี คงพิกุล. (2556). **กฎหมายและมาตรการทางอาญาในกรณีเจ้าหน้าที่รัฐบังคับให้บุคคลสูญหาย.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). **นโยบายสาธารณะ.** กรุงเทพฯ: บพิศ.

วงพลอย นวลอ่อน. (2556). **การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญารฐานบังคับบุคคลให้สูญหาย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเดช จันทร์ตร. (2554). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย.

- วิรัตน์ นาทิพย์เวทย์. (2563). ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการ
 กระทำให้ บุคคลสูญหาย พ.ศ.....(ฉบับประชาชน) ศึกษากรณีโครงสร้างความรับผิดชอบทาง
 อาญาฐานกระทำทรมาน. **วารสารกระบวนการยุติธรรม**. 13(2), 117-137.
- ศุภชัย ยาวประภาษ. (2557). **นโยบายสาธารณะ** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา. (2566ก). **เกี่ยวกับสำนักงาน**. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม
 2566, จาก https://www.excise.go.th/phayao/ABOUT_US/ABOUT_US/index.htm
- สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พะเยา.(2566ข). **ติดต่อสำนักงาน**. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2566,
 จาก https://www.excise.go.th/phayao/CONTACT_US/index.htm
- AMNESTY INTERNATIONAL THAILAND. (2566). **การบังคับบุคคลให้สูญหาย**. สืบค้นเมื่อ 3
 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/enforced-disappearance>
- Donal, S. V. and Carl, E V. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual
 Framework. **Administration and Society**, 6(4), 462-74.
- Gardiner, J. A. and Balch, J. H. (1988). **“Getting People to Protect Themselves”** in John
 Brigham and Don W. Brown. **Policy Implementation: Penalties or
 Incentive?**. London: Sage.
- Helen, M. I. and Dean, E. M. (1980). **Why policies succeed or fail**. Beverly Hills: Sage.
- Pressman, W. (1973). **United States Economic Development Administration
 Manpower policy**. New York: John Wiley & Sons.
- Putt, T. and Springer, K. (1989). **Policy research: Concepts, methods, and
 applications**. New York: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก สารสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและ
การกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ประกอบไปด้วย 5 หมวด 1
บทเฉพาะกาล รวม 43 มาตรา

สารสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565
ประกอบไปด้วย 5 หมวด 1 บทเฉพาะกาล รวม 43 มาตรา

หมวด 1 บททั่วไป

ความผิดฐานกระทำการทรมาน

มาตรา 5

ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความ
ทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

1. ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม
2. ลงโทษผู้ถูกกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้น

หรือบุคคลที่สาม

3. ช่มชู้หรือขู่ข่มขู่ผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม
4. เลือกปฏิบัติไม่ว่ารูปแบบใด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำการทรมาน

ตัวอย่าง การคลุมถุงดำที่ศรีษะ การใช้ไฟฟ้าช็อต การขังห้องเย็น

ความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็น

มนุษย์

มาตรา 6

ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ ลงโทษหรือกระทำด้วยประการใดที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม
หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถูกลดทอนคุณค่าหรือละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน
ความเป็นมนุษย์ หรือเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานแก่ร่างกายหรือจิตใจ ที่มีใช้การ
กระทำความผิดตามมาตรา 5 ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ
ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ตัวอย่าง ถูกใส่สายจูงสุนัขและบังคับให้ทำท่าเป็นสุนัข การบังคับให้มุสลิมกินหมู
ความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา 7

ผู้ใดเป็นเจ้าของที่ของรัฐ ควบคุมตัวหรือลักพาบุคคลใด โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าว หรือปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวของบุคคลนั้น ซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ผู้นั้นกระทำผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย การกระทำผิดตามวรรคนี้ ให้ถือเป็นความผิดต่อเนื่อง จนกว่าจะทราบชะตากรรมของบุคคลนั้น

ตัวอย่าง การอุ้มหายนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

การสืบสวนคดีอุ้มหาย

มาตรา 10

ในคดีความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา 7 ให้ดำเนินการสืบสวน จนกว่าจะพบบุคคลซึ่งถูกกระทำให้สูญหาย หรือปรากฏหลักฐานอันน่าเชื่อถือว่า บุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และทราบรายละเอียดของการกระทำผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

ห้ามกระทำการทรมาน กระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการอุ้มหายทุกสถานการณ์

มาตรา 12

พฤติการณ์พิเศษใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นภาวะสงครามหรือภัยคุกคามที่จะเกิดสงคราม ความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ หรือสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะอื่นใด ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 นี้เป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมาย

ห้ามผลักดันกลับ

มาตรา 13

ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขับไล่ ส่งกลับ หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า บุคคลนั้นจะไปตกอยู่ในอันตรายที่จะถูกกระทำทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย

หมวด 2 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา 14

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย” ประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ
3. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ นายกฤษฎาหมายความ และประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
4. กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนหกคน ดังต่อไปนี้
 - ก. ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านสิทธิมนุษยชน จำนวนสองคน ด้านกฎหมาย และด้านนิติวิทยาศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน
 - ข. แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ จำนวนหนึ่งคน และแพทย์ทางจิตเวชศาสตร์ จำนวนหนึ่งคน ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 เพื่อขยายกำหนดเวลาในการมีผลใช้บังคับ เฉพาะ มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 25 ออกไป ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป (จากเดิมที่เริ่มมีผลบังคับใช้วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566)

หมวด 3 การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

การบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องขณะจับและมีอัยการและฝ่ายปกครองเข้าตรวจสอบ

มาตรา 22

ในการควบคุมตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับ และควบคุมจนกระทั่งสั่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุการณ์นั้นเป็นหลักฐานไว้ในการบันทึกการควบคุมตัว การควบคุมตัวตามวรรคหนึ่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งพนักงาน

อัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งพนักงานอัยการและผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

มาตรา 23

ในการควบคุมตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว โดยอย่างน้อย ต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล หรือตำหนิรูปพรรณ
2. วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว
3. คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น
4. เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุม
5. วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัว ผู้ถูกควบคุมตัวและผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว
6. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัวก่อนถูกควบคุมตัวและก่อนการปล่อยตัว
7. ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน

สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

มาตรา 24

เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกควบคุมตัว ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ญาติ ผู้แทน หรือทนายความ หรือคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมาย จากคณะกรรมการ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

หมวด 4 การดำเนินคดี

อายุความ

มาตรา 30

อายุความสำหรับความผิดตามมาตรา 7 มิให้เริ่มนับจนกว่าจะทราบชะตากรรมของผู้ถูกกระทำใ้สูญหาย

การดำเนินคดี

มาตรา 31

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้สูญหาย พ.ศ. 2565 นี้เป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินคดีต่อไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้สูญหาย พ.ศ. 2565 และแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ

หมวด 5 บทกำหนดโทษ

ระวางโทษการกระทำทรมาน

มาตรา 35

ผู้กระทำความผิดฐานกระทำทรมานตามมาตรา 5 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ระวางโทษกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

มาตรา 36

ผู้กระทำความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ระวางโทษกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา 37

ผู้กระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา 7 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา 43

ให้นำความในมาตรา 10 มาใช้บังคับแก่การกระทำให้บุคคลสูญหายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยอนุโลม

ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์

ประเด็นการสัมภาษณ์

ชื่อผู้วิจัย นางสาววิภา ปัญญามูล

เรื่อง ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล
สูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา

แบบสัมภาษณ์เป็นส่วนหนึ่งของการทำค้นคว้าอิสระ ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

ประเด็นในการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สรรพสามิตพื้นที่พะเยา

1. วัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้
บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา มีความ
ชัดเจนหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เนื้อหาสาระของนโยบายดังกล่าวเมื่อนำไปปฏิบัติแล้ว ในมุมมองของท่านเห็นว่า

-จุดแข็งของนโยบายคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

-จุดอ่อน ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. การขับเคลื่อนนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล
สูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยาที่โดดเด่นมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. การขับเคลื่อนนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล
สูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยาในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้
เป็นอย่างไรบ้าง

1. ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

2. ด้านบุคลากร

3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

5. กลไกของการขับเคลื่อนเป็นอย่างไร มีปัจจัยอะไรที่ทำให้การขับเคลื่อนประสบความสำเร็จ

6. นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการกระทำที่บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

-มีความเหมาะสม เพราะอะไร

-ไม่เหมาะสม เพราะอะไร

7. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา อย่างไรบ้าง

1. ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

2. ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

.....

.....

.....

ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้

นางสาววิภา ปัญญามูล

คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วิภา ปัญญามูล
วัน เดือน ปี เกิด	26 สิงหาคม 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2547 บธ.บ. (การจัดการ), มหาวิทยาลัยพายัพ, เชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	353/4 หมู่ที่ 8 ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000
ผลงานตีพิมพ์	วิภา ปัญญามูล และน้ำทิพย์ เสมอเชื้อ (ผู้บรรยาย). (20 เมษายน 2567). ผลของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหายต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายปราบปรามสำนักงานสรรพสามิตพะเยา. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 10 (หน้า 589). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

